

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 27

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 3 d. Liepos (July), 1924 m.

KAINA 5 CENTAI.

Vol. X.

LIETUVOS SEIMAS ISSISKIRSTE VAKACIJAI IKI SPALIO MĖN

Daug žmonių žuvo viesuloje. Rezignavo Kubos gubernatorius Woods. New Yorko italų trukšmas. Vokiečiai prašo Fordo dirbt jiems orlaivius. Rusijoj vėl laukia bado. Francuzija pripažins Rusiją. Moterys apdovanotos popiežiaus kryžium. Baudžia ispanišką generolą. Žemės drebėjimas Italijoje. Austrija ginkluojasi.

DAUG ŽMONIŲ ŽUVO TORNADO VIESULOJE.

Cleveland, Ohio. Mississippi ir Ohio kloniais perbėgo didelis sukūris Tornado viesulos, kuri kildė Iowa, Illinois ir šiaurinėje Ohio dalį. Iš visų teritorijų daugiausia nukentėjo Ohio valstija. Lorain miestelis, skaitantis gyventojų apie 37,000 likosi pusiau išgrautas. Griuvančios triobos užmušė 59 žmones (kol kas tiek surasta lavonų) ir suvirš šimtas sunkiai sužeista. Fabrikai, bažnyčios ir miesto įstaigos virto griuvėsiais. Gubernatorius paskelbė karę stovį ir pašaukė iš Clevelando brigados generolą McQuigg su kariūne, kuriam pavesta saugoti žmonių nuosavybę. Apie žuvusių ir sužeistų, apie 7000 gyventojų likosi be pastogės. Nuostoliai iki šiol apskaityta 30 milijonų doliarų.

Sanduske žmonių užmušta šeši ir apie šimtas sužeista. Miniai žmonių stovint ant salos tilto ir laukiant laivo, viesula žmones nustūmė į Erie ežerą, kur keliatas prigerė. Clevelande užmušta septyni žmonės ir sugriauta keliatas namų, Port Clinton keli namai sugadinta; čia su viesula perėjo dideli lytus, kurie paskandino visas žemias vietas. Mantuoj užmušta trys žmonės. Akrone užmušta vienas žmogus. Youngstowne užmuštas vienas žmogus. Alliance bangaus lytaus pagimdyti tvenai paskandino šimtą namų.

Illinois valstijoje daugiausia nukentėjo Peoria aplinkės. Pačioje Peoria griuvančių namų užmušta aštuoni žmonės ir daug sužeista. Išbėgęs į vakarus Big Four geležinkelio trukis, kasžinkur dingo, viesula turėjo jį nunešt kur nuokelio; tikimasi kur nors surast griuvėsius. Cloverdale gyvenusi moteris atrasta viesulos toli nuo miestelio nunešta su kudikiu ir prie medžio kelmo negyvai priblokšta. Mortone du užmušta. Kitose vietose yra daug sužeistų.

Iš Washingtono išsiskubino Raudonojo Kryžiaus štabas su reikalingiausią pagelbą nelaimingiesiems. Vidaus reikalų ministerija skubina teikt visokią pagelbą nukentėjusiems. Clevelando miestas išsiuntė savo policiją, daktarus, ir kitokią pagelbą,

taipgi apšiai maisto ir vaistų į katastrofos vietas Ohio valstijoje.

Vargiai yra kada nors buvusi didesnė nelaimė centralinėse valstijose, už šita.

NEW YORKO ITALŲ TRUKŠMAS.

New York, N. Y. Apie tris tukstančiai italų, susirinkusių į Carnegie salę, atlaikė trukšmingą susirinkimą ir priėmė dvi rezoliucijas, kurių viena reikalauja Italijos ambasadoriaus išsikraustyti iš Washingtono, jei jis nesuras budo privertimui rezignuoti Italijos priemerą Mussolinį. Kita rezoliucija tame pačiame reikale, reikalauja Suvienytas Valstijas pertraukti su Italija diplomatinį ryšius, jei Mussolini ne pasitrauks iš savo vietos.

Suprantama, tokios rezoliucijos neduos jokių pasekmių.

VIENAS TEISĖJAS PRIEŠINASI KITAM.

Chicago, Ill. Kuomet federališkas teisėjas Carpenter grietait laikosi imigracijos taisyklių ir nesutinka prileisti prie pilietystės sirijonus ir armenus, tuom patim kartu teisėjas Wilkerson pirmajam priešinasi ir tikrina, jog sirijonai ir armenai, gyvenanti prie Juodųjų jurių, geografiškai ne įeina į Azijos rubežius ir todėl jie yra skaitomi prie baltųjų žmonių rasos, ir Suvienytose Valstijose 88,000 gyvenančių armenų ir sirijonų gali likti šios šalies piliečiais.

NORI DIRBT GELŽINIUS ORLAIVIUS.

Detroit, Mich. Iš Vokietijos atvykęs daktaras Hugo Junker, atkeliavo į Detroitą pas Fordą, prikaltinti jį, idant šis vieton savo automobilų imtųsi prie dirbime geležinių orlaivių važiojimui žmonių ir pervažos. Sulyg Junker'io nuomonės, tokiais orlaiviais turėtų pirmiausia burti aprūpintos Suvienytos Valstijos, paskui Vokietija. Geležiniai orlaiviai parsieitų daug pigiau padirbt, už dabar dirbamuosius.

RUSIJOJE VĖL LAUKIAMA BADO.

Moskva, Rusijoje. Valdžia tikisi, jog pietinėse gubernijose, dėl netikusio pavasario dingus javams, parsieis žmo-

nėms vėl kėst didelį badą, tik jau kiek mažesnį už 1921 metų badą. Kad žmonėms davus palengvinimus, valdžia įsteigė tam tikras komisijas, kurioms pavedė supirkinėti maistą, kiek galint, ir likusį taupinti, kad taip surinkus iš laiko busiančias reikalingas baduoliams pašelpas.

FRANCUZIJĄ PRIPAZINŲS RUSIJĄ.

Paris, Francuzijoje. Priemeris Herriot savo gabinetą pakėlė klausimą butino pripažinti Rusijos, ir pažymėjo, jog Rusija pripažinta turi but laiką ne gaišinant. Kad toks pripažinimas gaut, priklausys nuo pačios Rusijos, nes jei ši nesutiktų pasiimti mokėt carų užtrauktas Francuzijoje skolas, pripažinimas liktų išimtas iš klausimo ilgesniam laikui. Jei gabinetui šiame reikale bus susitarta, Rusija bus pakviesta konferencijon.

NUBAUDĖ ISPANIJOS GENEROLĄ.

Madrid, Ispanijoje. Per tris dienas tęsėsi byla prieš generolą Damazą Berenguer, kaltintą už netikusį kariumenės tvarkymą Morokoj 1921 metuose. Kaltinimai teismas atrado pamatuotus ir generolą pasmerkė išbraukimui iš kariumenės, praradimui visų kariškų tiesų ir išstėrimui iš tų vietų, kur yra kariškos įstaigos.

MOTERS APDOVANOTOS POPIEŽIAUS KRYŽIUM.

New York, N. Y. Arthur Bird iš Salt Lake City, Utah ir McCann iš New Yorko, likosi apdovanotos popiežiaus kryžium "Pro Ecclesia et Pontifice" už įvairius pasidarbavimus Rymo katalikų bažnyčiai. Pastaroji tulą laiką buvo sekretore prie monsegnoro Freri, generališkojo direktoriaus katalikų bažnyčios propagandos organizacijos. Tai pirmutinės moters Suvienytose Valstijose, gavusios šias dovanas.

LAUKIA PRISIKELIANT IŠ NUMIRUSIŲ.

Statensville, Conn. Už 22 mylių nuo čia yra ukininkas, kuris atskiroje triobelėje laiko prieš porą metų pagabentą Francuzijoje žuvusio jo sunaus lavoną, ir nelaidoja, laukdamas kol tas prisikels iš numirusių. Su-

lyg anų metų valdžios patvarkymų, numirėlis buvo apsaugotas penkiais tukstančiais doliarų, bet šis ukininkas atsisakė priimti pinigų, aiškindamas, jog višos šalies bankos negali užmokėti tiek, kiek jo sunus kainuoja.

FRANCUZIJOS AMNESTIJA 210,000 VOKIEČIŲ.

Paris, Francuzijoje. Priemeris Herriot prisakė franco-belgų kariumenės generolui Degoutte, valdančiam Ruhro okupuotą kraštą, įleisti 210,000 vokiečių, kurie buvo ištremti pradžioje okupacijos, su visomis šeimynomis ir turtais, kokius ištremtieji su savim turės. Šita amnestija vokiečiams suteikia naująjį francuzų valdžia kaip ženkla sutaukos, ir žada duot daugiau laisvių, jei vokiečiai mokės naudotis ir francuzams bus nuolankūs.

SUĖMĖ SENUTĘ BIGAMISTĘ.

Eureka Springs, Ark. Čia policija suėmė 60 metų amžiaus senutę, kuri Oenvere, Kolorados valstijoje pamečiusi savo vyrą, atbėgo čia su vedusiu, 32 metų vyriškiu, ir uždarė juodu kalėjiman, kol iš Denverio atvyks policija juodu parsigabent, idant statyt prieš teismą už peržengimą Manno akto. Abiejų pavardes policija ne išduoda ir neišdavimo tikslą ne paaiškina. Turbut abu bigamistai paeina iš augstesnės giminės.

DEMOKRATŲ SEIME RIETYNĖS.

New York, N. Y. Jau ant ra savaitę tęsiasi demokratų seimas ir dar nepasisėkė išrinkti savo kandidatus į prezidentus. Buvo jau 30 balsavimų ir vis negauta pasekmių. McAdoo stovi pirmoje eilėje, paskui Smitas ir kiti. Nepasidalina "idėjomis", kurių yra net 60 atskirų "projekty".

Iš S. L. A. seimo.

(Nuo mūsų korespondento)

Trečia sesija prasidėjo jau Y.M.C.A. salėje prie Main gatvės. Trečia ir ketvirta sesija praleista išklausymui įvairių raportų, kai Centro valdybos taip ir visų pasto-

vių komisijų. Visi raportai, po ramaus jų išklausymo, likosi priimti, išimant raportą Apšvietos komisijos nario V. K. Račkausko ir Redaktoriaus S. E. Vitaičio, prieš kuriuos kairieji parodė didelį nepasigandėtinumą ir todėl čia panaudota aštresnių kibirkščių, ir pasigindėjus kiek viskas nurimo, nes kairieji jausdamiesi save mažuma, nusileido.

Penktą, šeštą ir septintą sesijoje buvo svarstoma įvairūs kuopų įnešimai. Nors tokių įnešimų buvo suvirš šimtas, vienok, iš jų buvo priimtais labai mažai. Kaip jau nuo tuldo laiko tarpie narių buvo kilęs pageidavimas įvedimo augstesnių apsaugos skyrių, tad šiam seimui įstatų komisija parupino tam tikrus projektus ir lenteles, nurodančias kiek nariams reikalinga mokėti mokesčių iki \$5000 apsaugos. Visa tai seimas priėmė kaip principą ir paliko Centro valdybai patirti kiek narių į toki skyrių norėtų persikelti. Mat tokiam skyriuje yra reikalinga 300-500 narių, kad skyrius užsilaikytų. Tuom visu rupinsis Centro valdyba su įstatų komisija, išsiuntinėjant nariams visas reikalingas informacijas. Padaryta visa eilė ir kitų tarimų, kaip aplikacijų pataisymas, pasirūpinti surast budus, kad daugiau gavus narių vaikų skyriun, suradimas budo girtybės besiplėtimo sulaikymui ir tt.

Priimtos rezoliucijos.

Priimta rezoliucija, užjaučiant visai pažangiajai Lietuvos liaudžiai ir pasmerkiant pasikėsintojus ant Lietuvos laisvės (klerikalus). Pasiūsta pasveikinti mas nenuilstančiam lietuvių tautos darbininkui dr. Jonui Šliupui. Nutarta išleisti ant rą laidą S.L.A. Istorijos. Užgirta Centro valdybos išmetimas iš narių tarpo. Bimbos; čia išklaustytos visos apeliacijos ir teismo procedūros sprendimai, kam užimta pora valandų laiko. Čia tai buvo augščiausiam laipsnyje viso seimo atmosfera ir galbut buvę per daug karšta, jei vienas iš delegatų nebūtų pasiskubinęs duot įnešimą uždaryt diskusijas, nes kairieji čia parodė visą savo karštį. Ginčus uždarius klausimas išrišta balsavimu, kuris davė pasekmės, jog Bimba daugiau negalės grįst

į S.L.A. narių tarpa, nėgi jo vieton rasti tarpe narių kiti toki žmonės. Tam tikslui rezoliucijų komisija parupino tam tikrą rezoliuciją, kuri seimo likosi priimta kaip įstatymas apsaugojimui Suvienijimo nuo tokių insurgentų, kokių savo laiku pasirodė Bimba. Priimta rezoliucija, duodant daugiau laisvės "Tėvynės" Redaktoriui, kurią tai laisvė buvo atėmęs Detroito seimas.

Padalinimas tautiškų centų.

Aukų šiam seimui atsiųsta \$604.41 ir dar 50,000 rublių rublių (žinoma, šie pinigai atsiųsta turbūt pajaukimui, nes jie neturi vertės).

Centro valdyba, rinkta visuotinių narių balsavimu, seimo likosi patvirtinta taip kaip išrinkta. "Tėvynės" Redaktoriui išrinkta iki šiol buvęs, S. E. Vitaitis. Kita seimą, 1926 m. nutarta turėti New Yorke (apie pastoviuų komisijų išrinkimą čia neminėjina, kadangi tai smulkmėnos, nedatų svarbu). Tautiški centai paskirstyta šiaip:

S.L.A. Našlių ir našlaičių fondan	\$300.
S.L.A. moksleivių fondan	\$600.
Jaunuolių šviečimo fondan (toks fondas dabar įsteigta)	\$300.
Šerno paminklo fondan	\$250.
Mariampolės Realei Gimnazijai	\$500.
Neo-Lithuania studentų bendrabučiu	\$200.
Vilniaus našlaičiams	\$250.
Lietuvos našlaičiams	\$350.
Lietuvos atvadavimo komitetui	\$300.

Seimas užbaigta pėtnyčios vakare, 27 dieną Birželio, visiems sustojus ir atgiedojus Lietuvos himną ir pirminkui pasakius trumpą prkalbėlę. Tokių budu seimas baigėsi be jokių trukšmų, kokių buvo laukta ir tikėtasi.

Wilkes-Barre, Pa. Birželio 27, 1924.

IŠ DARBO LAUKŲ

—New York, N. Y. Roberto pramonė umai pradėjo iškūli veikė Martinsburge Berkeley, Springs, Harpers Lerry (W. Va.), Hagers-towne, Md., Green Castle ir ir Carbisle, Pa.

—Boston, Mass. Boston Rubber Shoe Company of Malden, samdanti 1700 darbininkų, dėl guminių autu-vų pramonės nupuolimo, sulaukė visus darbus iki Rugpjūčio 4 dienai.

—Boston, Mass. Canverse Rubber Shoe Co. Firma, negaunant savo išdirbiniams medegos, sulaukė visus darbus ir iš darbo paleido visus darbininkus iki 16 dienai Rugpjūčio.

—New York, N. Y. 40,000 vyriškų ir vaikams gaminančių drabužius siuvėjų, išėjo straikan, reikalaujant geresnių darbo sąlygų; darbdaviai sako, jog siuvėjai nevaromi pasitraukė nuo darbo ir nepasirodė jė sugrįš, žiemai prisiartinant.

—Worcester, Mass. Boston & Maine geležinkelio kompanija, čia samdanti 200 darbininkų, pakėlė jiems algas penktu nuosimčiu.

—Framingham, Mass. Roxbury divonų audykloje, Saxonville, nuo mėnesio laiko besitęsęs divonų audėjų streikas dėl algų sumažinimo, pasibaigė pralaimėjimu. Audėjai nutarė pasiulyt savo grįžimą prie darbo, priimant kompanijos išlygas.

—New York, N. Y. Kompanija New York Central geležinkelio nusprendė padirbt 80 naujų garvežių, kurie kainuos penkis milijonus doliarų.

—Worcester, Mass. Susitraikavus unijos darbininkams prie James Miles & Son namų statymo kontraktierių, kada priimta unijai nepriklausanti darbininkai cimento maišymai, straike-rių vieton priimta visi darbininkai, unijai nepriklausanti.

—Northboro, Mass. Northboro Woolen audyklos Woodside, samdanti 100 audėjų, paskelbė, jog darbai paleidžiama pilną jįgą, dienomis ir naktimis, bet audėjams sumažinama algos dešimtu nuosimčiu.

—Martinsburg, W. Va. Interwoven pančiakų mezyklos, samdžiusios 6000 darbininkų, sulaukė darbus ir iš darbo paleido visus darbininkus neaprobežiuotam laikui, dėl pramonės sumažėjimo. Šios firmos skyriai iki šiol veikė Martinsburge Berkeley, Springs, Harpers Lerry (W. Va.), Hagers-towne, Md., Green Castle ir ir Carbisle, Pa.

Žinios iš Lietuvos

Lietuva, mūsų tėvynė.

Sena žmonių patarlė sako: "Kitur gerai, bet namieje už vis geriausia". Taip ir pas mus šiandien, lietuvius, yra. Mums rodosi, kad jau blogiau niekur nėra taip, kaip pas mus. Tiesą pasakius, dar per mažai litų turime, negalime išvystyti prekybos gerai, dėlto, kad reikalinga kaip nors greičiau, kad padarius apyvartą ir gavus tinkamą kiekį pragyvenimui. Bet visgi, nors ir sunkus gyvenimas, mes lietuviai esame kantrūs, ir laukiamė geresnių laikų, kada galėsime laisvai atsikvėpti.

Kitur, kaip girdėt, žmonės neturi tiek kantrybės, ar gal bent daug blogiau gyvent, kad jie nuolatos strauks kelia, reikalaudami geresnio atlyginimo. Gi pas mus, Lietuvoje, nors mažai yra fabriku, ir taip organizuotų darbininkų, gal dėlto pas mus ir strauks mažiau bėga negi kur kitur.

Pas mus šiandien labai blogose sąlygose stovi juodi darbininkai, ir žemųjų kategorijų valdininkai. Bet dabar, valdininkams projektuojama algas tinkamiau pakelti, ir jų būvį pagerinti, tik pas mus dabar labai tas jau įėjęs į madą, kad kiek nuosimčių pakeliamas algos, tiek pat nuosimčių paklija visa kas tik Lietuvoje yra. Ir dabar niekas nenumato kaip iš tos mados galima būtų išėit, ir kokių imtis priemonių su tuom kovot. Čia gal tik pats Seimonas galėtų pasakyti. Pas mus žmonės po kare, taip visi pasidarė gudrus, kad jau juos sunku kam nors apgaut, ir gudriaušiams šmugelninkams nelabai sekasi; tuoju ima ir sugauna. Kad ir iškarto šmugelninkui pavyksta vienas kitas apgaut, bet neilgam.

Šiaip pas mus Lietuvoje, visiems kitiems nebloggeriausia gyvent: miestuose pilni kino, teatrai, restoranai, cukrainės ir šiaip visokios pasilinksmipimo vietos, visgi tas rodo, kad pas žmones litų yra; žinoma Amerikos doliarus mes labai linksmi sutinkame, ir buname dėkingi tam, kas turi ji mums garbės suteikt. Ir mūsų mažutai Lietuvai jie labai yra naudingi, ant kurių dalis litų laikosi parentais kiekvienas doliaris parduotas Lietuvos Banke, išleidžia į visuomenę dešimtį litų. Tas labai naudinga mažutei Lietuvai, dėlto mes juos labai linksmi sutinkame, ir skubiname į Lietuvos Banką arba į jos skyrių mainyti, kad nedavus spekulentių be naudės mūsų Tėvynei išgabt ir užrubežį.

Mes jau dabar manome nutiest net kelis geležinkelius, kad galėtume susisiekti su visais Lietuvos kraštais, ir jau butume pradėję; jau pereitais metais padaryti tyrinėjimai, bet gerb. Seimo atstovui kun. Vailokaičiui tos geležinkelio linijos kokiū tai būdu atrodė, kad netinka Lietuvos ir jo reiklams ir jis ėmė išrodinėti,

kad reikia daryti tyrimus naujų linijų, kurios būtų ir jam labai naudingos, o visai šaliai?... Tiems jo įrodymams ir patikėjo seimo dauguma, ir tokiu būdu sulaukė geležinkelio tiesimą kitiems metams. (?)

Bet jeigu jo projektuojamas linijas priims, tai pietinis kraštas Suvalkijos neturės tiesioginio kelio su Klaipėda. Turės važiuoti per Kauną, arba per Vokietiją, kur daug arčiau negu per Kauną, ir tokiu būdu Lietuva gali netekt dalies savo įeigų, kurias turėtų iš seniau projektuotų geležinkelio, iš ko būtų ir valdžiai pelno, ir visuomenei darbo, ir šiaip daug patapusių.

Turime savo Teatrą, kur įgyjame dvasios įieigų, ir praleidžiame laiką gana jaukiai, tik gaila, kad jūs amerikiečiai negalite matyti mūsų vaidinimų.

Turime Dramą ir Operą su Cipru Petrausku, mūsų žvaigždė, kuris yra šiandien nepamainomas, visame pasaulyje tenoras, su savo gryną, augstu balsu, ir malonių, gaivinančių žmogaus sielą. Taip mes, dabar jau viską turime, tik reikalinga mums da daugelyje dalykų tobulintis, ypač sportininkų mes gerų neturime, kurie atstovautų visam pasauliui mūsų garbę. Bet nenustojame vilties, tikimės, kad ateityje ir jų turėsime gana gerų. Frakas.

Iš laikraščių.

Ivykiai Lietuvos Lenkijos parubežyje.

Anglų ir kita rimtesnioji Europos, spauda lietuvių lenkų santykių klausimu svarstymą. Ambasadorių Konferencijoj Gegužės 21 d. pavadino "Lietuvos Lenkijos ivykių" svarstymu. Mūsų redakcija tuom tikslu kreipėsi ir mūsų tinkamas įtaigas, kurių priežiūroje yra dabartinės Lietuvos-Lenkijos demarkacijos linija, užklaudama, kuki buvo pastaruoju laiku "ivykiai" Lietuvos-Lenkijos parubežyje. Iš visų jų gavo atsakymą, kad jokių ivykių bent tokiaime parubežyje plote, kuris prieinamas mūsų įstaigoms žinoti ir matyti, nebuvo.

Tiesa, pasitaiko, kad į mūsų pusę per liniją atbėga anos pusės gyventojai, skundžiasi lenkų persekiojimu ir prašo jiems leisti apsigyvent mūsų pusėj. Pasitaiko namaža slaptų perėjimų, arba mėginimų slaptai pereiti per liniją, bet jokių kitokių ivykių nežinoma. Dabar pasiūlyto gyventojai daug kenčia nuo nenormališkos padėties, kad jie yra atskirti nuo savo centrų, nuo savo giminių ir nekantruodami laukia, kada pagaliaus, įvyks "susijungimas" su ana puse. Sunki yra palijini gyventojų padėtis, bet ir savotiškai lengvesnė, todėl, kad pats palijinis yra prieinamas tik vienom kariškom įiegom; jis yra laisvas nuo lenkų žandarų, lenkystės misijonierių ir Varšavos propagandistų ap-

maudimo savo misijomis ir terorų dėl tų misijų nepasiekimo. Atminus čia nuolatinį kariškų įiegu būvimą, lengva yra suprast, kodėl pats "palijinis" yra ramesnis, ir jame gyventojų dalyvavimo plėsimuose ir kitokiuose banditizmo žygiuose negirdėt.

Kas kita su gilesniais Vilniuje gyventojais. Tie gyventojai per visus pastutiniuosius dešimtis metų buvo kariškuose sukuriuose. Čia stovėjo ilgą laiką senoji rusų kariūmenė, paskui vokiečių, paskui bolševikų, paskui lenkų, po to bolševikų, po jų mūsų kariūmenė, ir po to vėl lenkų. Gyventojai vėl komi iš vienos vietos į kitą; bauginami, jų turtas buvo sunaikintas, jie patys įprato gyvent iš duoklių ir pašėpų, atprato ramiai savo darbą dirbt, atprato svetimą turtą ir gyvybę gerbt—žodžiu, demoralizavosi iki augšto laipsnio. Tuos jau ir be to demoralizuotus gyventojus dar labiau demoralizavo įvairūs lenkų soviniški agitatoriai ir propagandistai, žadėdami už palaikymą lenkystės krašte duonos, druskos, cukraus, žemės ir t.t., kurstydami juos prieš tiesotą jų krašto valdžią ir tautybę, ir gausiai šelpdami, apdovanodami ir atsilygindami gerų vietų suteikimu už pasižymėjimą įvairiais ekscesais prieš tuos gyventojus, kurie pasisakė už Lietuvą, arba kurie tyliai protestuodami, nepritarė lenkų kurytojams. Šitokis lenkų kariškos administracijos ir civiliškių agentų elgimasis Vilniaus krašte sudarė didelius kadrus neramaus gaivalo, kuris spekuliuoja savo politišku nusistatymu ir eina už tą pusę, kuri geriau moka ir nesustoja prieš jokių ekscesus prieš priešingą pusę.

Šitą tų gaivalų psichologiją labai gerai suprato ir ėmė išnaudoti bolševikų agentai, ir tie smarkūs ir jauni vyrai, kurie lenkų organizuoti ir apmokėti, buvo jų pasiūsti plėst ir deginti lenkų lietuvių, šiandien, bolševikų siunčiami, tą pat daro lenkų administracijai ir lenkams.

Lenkai, kol dar Vilniaus kraštas nebuvo jiems niekieno malone atiduotas, prisimeilindami vietos gyventojams, neėmė mokesnių, dykai dalino mišką, žemę ir žadėjo ateityje aukso kalnus, kai bus visai prijungti prie Varšavos Rzeczospolitos. Dabar, kai Ambasadorių Konferencijos sprendimu tas prijungimas įvyko, jie ne tik ėmė vietos gyventojams nieko daugiau neduoti, bet ėmė patys iš jų nemažų mokesčių reikalaut, į savo kariūmenę imti ir visą eilę kitokių valstybės prievolių dėt. Suprantama, kad šitoks elgis po vakarykščiojo negalėjo liktis net tai gyventojų daliai, kuri veidmainingai ir papirkta ėmė linkti prie Lenkijos. Ypač tas duodasi pastebėti dabar, kai lenkai įvedė "zlota" ir neapsakomai tuomi pakėlė mokesčius ir kainas. Dabar ėmė priešingai Lenkijai elgtis tie gyventojai, kurie buvo pasidavę jai palankūs ir kurie sudaro Vilniaus krašto ma-

žumą. O to krašto gyventojų diduma (lietuviai, gudai, žydai), kuri visuomet buvo priešinga Vilniaus prijungimui Lenkijai, dabar savo priešingume jai dar paastrėnė, ir to juos veda perdidelės ir nepriprastos įiems, Lenkijos dedamos prievolės ir ypač neapsakomas šovinistiškos lenkų administracijos persekiojimas. Lenkų žandarai lietuvių kiti taip nevadina, kaip "pšeklenti litvin", "paganin", gudų—"kacap", "bolševik", žydų—"žid-parch" ir t.t. Tų tautybų namus labiau sleigia visokiais reikalavimais ir prievolėmis labiau seka ir varžo. Nenuostabu, kad tokis lenkų administracijos elgisys tuos gyventojus taip erzina, kad jie griebiasi ginklo ir su ja ir su jai palankiais žmonėmis kovoja net tokiais budais, kaip vidurdienio plėšimas, žudymas, turto deginimas. Kiti gyventojai banditams arba prijaučia, arba yra palankiai neutrališki. Iš čia ir tas garsusis ginkluotų gaujų siuntimas Vilniaus krašte, kurio lenkai nepajiegia su draust ir dėl kurio skundžia Ambasadorių Konferencijai Lietuvą. "Lenkai visuose savo nepasisekimuose yra papratę kaltinti Lietuvą, o dar Lietuvos ir Lenkijos priešininkams pasistengiant nuolat kelti jų kiverčią ir sudaryti jai faktiškai, labai padeda lenkam tame darbe. Bet kiekvienam, normališkam mastančiam žmogui aišku, kiek toks Lietuvos kaltinimas yra absurdiškas.

Ne Lietuvos kaltė yra, kad Lenkija pasigriebė jos sostinę ir trečdalį jos teritoriją. Ne Lietuvos kaltė, kad lenkai savo perdaug "gudria" politika su vietos gyventojais vienus jų galutinai demoralizavo, kitus patį prieš save išprovokavo ir susilaukė to, ką ji šiandien Vilniaus krašte turi.

Kad galima būtų įsitikinti, kad mes čia tiesą sakome, mes dar kartą pakartosime, kad kelias bešališkam dalyko ištyrimui vietoje yra atviras iš Lietuvos pusės ir juo greičiau Tautų Sąjunga paskirs kurią nors Komisiją Vilniaus karšto padėti ištirti ir visiems įvykiams arčiau prisijūrēt, tuomi bus geriau. "Lietuva"

Suite 71. Tel. Park 7686.
Dr. Ruth F. Bernot
Lietuvių Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main Street,
Worcester, Mass.

Severos Gyduoles užlaiko
Tėvynės sveikata.
DĖL NEVIRINIMO
susitiprinimo nušilpnėjusių
ir stokos apetito vartok

SEVERA'S BALZOL.
Abelinas stiprintojas
vyrams ir moterims.
Jis malina kraują, paaugdo viršmą, reguliuoja atidalinimus, stiprina organus prie normališkos veiksmo.
Kaina 50 ir 85 centais.
Klauskite pas aptiekorius.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSON,
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip Europoj.
390 Main St., Room 391-392,
Worcester, Mass.

J. L. Pašakarnis
Lietuvio optometristas
ir akinų pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ
BANKA,
316 Main Street,

Turtas — \$22,500,000
Įdėjimai eina ant intereso pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryto iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatomis vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

APTIEKA
Vienintelė Lietuvių
Vaistinė.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sušędyti pinigų ir sveikatą, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nėra galima per toliu atėit, tai rašykite, o mes prisiūsim reikalingus vaistus per ekspresą.

A. BUDREVICIUS
PROVIZORIUS,
122 Millbury St., Worcester, Mass.

"Skrom", P. Lipnevicius išrasta
gyduolė dar esant jam Lietuvoje.
NEPASIDUOKITE
REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkriėja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokite! Gyduolės "Skrom" yra pagydy daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiko sutauptino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiūsim del persitikrinimo. Jeigu jus sergata reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiūsim šiu stebuklingų gyduolių. Nelaik ir nekenkėk, be reikalo. Bonkute "Skrom" 1 dol., su prisiūntimu \$1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

"DIRVA" PERSIKELĖ NAUJON VIETON.

"Dirva"
Mokslo, Literatūros ir Politikos Savaitraštis
Išėina penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.
Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00
Pusė metų pusė kainos.

"Dirva"
3352 Superior ave.,
Cleveland, O.
"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus Amerika, ir Lietuvą ir Partraukia Gimines į

KAS SKAITO
"AMERIKOS LIETUVI"
TAS VISKĄ
ŽINO.

PARSIDUODA
PARSIDUODA labai geri furnišai: stulos, daiktai, keturi ruimai gražiai įrengti turi būti parduoti greitai, priežasnis—išskeliamas į Lietuvą. Kreipkitės.
T. LENKAITIS,
19 St. John Rd., Worcester, Mass.

SEIMYNINKEMS KELRODIS
Rašo ISABELLE KAY
Lietuvė seimyninkė Amerikoje visados trokšta gaut patarimų pagerinimui jos žinojimo atlikinėjant pareigas kaip seimyninkė ir motina. Šitose skiltyse kas savaitę tils straipsneliai, kurie bus įdomūs kiekviei nati Lietuvių seimyninkei.

RODYKLĖ No. 8.

Virimo receptai.
Niekas nėra taip skanu prie mėsos, vištos ar žuvies, kaip skanus apetizuojančis sosas. Geras sosas pagerina virimo skonį ant 50 nuoš. Sekantis receptas yra vienas, kurį rekomenduojau naudoti nuolat, kadangi jis yra skanus, ekonomiškas ir lengvai priengiamas.

Royalis sosas
1½ puoduko evaporated pieno
3 šaukštai sviesto
2 šaukštai miltų
1 puodukas vandens
½ šaukštuko druskos
1 šaukštukas kapotų petruškų
1 šaukštukas trintų žalių pipirų
1 šaukštukas kapotų svogūnų
6 kotai grybų, pusiau perpjautų
4 išnokę alyvos
Worcestershire Sauce.

Sutarkyk sviestą skavraduoj. Sudėk svogūnus ir žalius pipirus. Virk apie aštuonias minutes. Dėdėk miltus ir maišyk iki išsiplaks. Pripilk pienu su vandeniu ir maišyk iki mišinys sutirštės. Sudėk grybus, alyvas ir petruškas. Virk penkias minutes. Pirm davimo į stalą padėk Worcestershire Sauce.

Virtuvės reikaluose
Nuėmimui apdegimo plėtmų nuo palivos ar palivotų pečių ir taigpi nuėmimui pridėjusių dalykų nuo katilų, naudok smulkiiausius pelenus iš pečiaus. Trink juos su drėgnu skudurliu. Jeigu katilukai perdaug išdeginoti, pelenai nutrins dėmių.

Padėk mažą bludėlį vandens apačioj perkaitinto pečiaus, jeigu nori atvėdinti jį naudojimui tuojau. Vanduo tuoj sumažins karštį.

Verdant pienu, niekad neprisivils, jeigu viduryje pirmiausia smarkiai pavirinsi vandens, apie colio gilumo, ir paskui į tuščią supilsi pienu. Žiupsnelis sutarkuoto nutmego dadėtas į bulvinius krocketus pagerina juos.

Naminiai pasigelbėjimai
Nuėmimui rudžių nuo blekinių ištrink jas su plyta ar smulgiu pustuakmeniui ir aptrink kerosinu arba leisk kerosinui pasiliukt ant rudų, kad jas suminkštintus, paskui nutrink su plyta.

Vandens plėtmus lengvai galima išimti iš šilko arba sutino su garu, kuris, kad tikrai būtų sausas, reikia leist per sulankstytą audėklą. Skystas vaškas, reikia naudoti ant visokių linoleumo grindų, patiesalų, nes jis įsitrina į paviršį ir susigeria. Tas vaškas sukietina ir padaro linoleumą elngvai numazgojamu, gražiai išrodančiu, ir tiesiog apsaugoja jį ir pridūoda daugiau gyvenimo linoleumui.

Grožės patarimai
Reikia but labai atsargiai naikinant nereikalingus plaukus ant veido. Jeigu naudoji koki preparatą dabokis kad jis nebutų toks, uždžiiovinti sky-lutes, kurios maitina odą, kitaip oda liks sausa ir šiurkšti. Svarbu, kad būtų matoma šaknis kada naudoji tą preparatą. Yra apie penkiasdešimt visokių preparatų išdirbama ir reikia but atsargiai koki naudoti. Naudok tokį preparatą, kuris naikina augimą, be skausmo ir kuris iškelia gražiai plaukų šaknis.

Ypatinga sveikata.
Gera sveikata nereikalauja skriaust savęs nuo to ką apetitas reikalauja—tikrai reikia vis apsižiūrēt su privalgymu. Taiptgi bloga yra ryte išeiti į darbą be gerų pusių. Negali atlikt savo darbo su reikalinga energija, jeigu skilvis neturi maisto. Geri pūsryčiai turi susidėti iš vaisių, džiovinių ir puodelio kavos arba pieno. Geri skėliniai valgiai su grietine pagilina gyvenimo dienas. Gerai yra valgyti du sykių į dieną be mėsos ir pamatysit, kad turėsit gerą sveikatą ir aiškų protą.

Naujas Savaitinis Am. Lietuvių Laikraštis:

"VARPAS"

Eina Kas Šeštadienis.

Kaina metams Suv. Valstijose \$2.00
Pusė metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00
Pusė metų 1.50

Jeigu norit pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, skaitykit "Varpa", kuris, kuris nieko neuzkabindamas, paduoda ir nusviečia tik įvykius. Indėk į konvertą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiūsk "Varpo" Administracijai, o gausi jį.

"VARPAS"

3251 SO. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

APSIDRAUSK NUO NELAIMES!!

1000 dolerių apdraudos tik už 75 centus

"Amerikos Lietuvis" šiomis dienomis įvedė Apdraudos Skyrių savo skaitytojams už labai pigią kainą be jokių skirtumų—seniems ir jauniems. Nereikia daktaro ir jokių kamantinėjų nėra, kiekvienas gali but apdraustas. 1000 dolerių apdraudos bus išmokėta kiekvienam, kuris sutiktų nelaimingą mirtį, arba pražudytų abi akis, abi kojas. 500 dolerių gaus, kas neteks vienos rankos, vienos kojos, vienos akies. Po metų laiko 1000 dol. užauga iki 1500 dolerių; 500 dol. užauga iki 750 dolerių.

Kadangi dabartiniais laikais nelaimių visur atsitinka labai daug, todėl kiekvienam žmogui reikalinga apie savo apdraudimą gerai pamastyt.

Apdraudą priimam tik su panaujinimu prenumerato. Prisiūskite "Am. Lietuvių" metinės prenumeratos \$2.50 ir pridėkite 57c., tai bus \$3.25, už ką mes prisiūsim \$1000 Apdraudimo Policy. Kas užsiprenumeruos "Amerikos Lietuvį" dviem metams ir prisiū mums 5 dolerius, tą apdrausime savo lėšomis. Nepraleiskite progos!

"Amerikos Lietuvis,"

15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

M. PALTANAVICIA

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergiu, leidžiamas

M. PALTANAVICIA

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš augsto.

Entered as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

ŠIŲ LAIKŲ VAMPIRAI ARBA NAMŲ SAVININKŲ TRUSTAS.

Pasaulinė karė apgriovė pasaulį, gi ant griuvėsių priviso daugybė įvairių vampirų, kurie šiadien čulpia iš žmonių paskutinius syvus. Kada šalis buvo apimta lyg kokio pakvaišimo šukavičiais „išmušt vokiečius“, iš kitos pusės taip šukaujantys siekė profesionališkų lupikų aštrus nagai. Ir tie juos pasiekė, ir šiadien drasko be pasigailėjimo ir atodairis, kokios pasekmės iš to išeis.

Kada šiadien visi „dievaičiai“ palikę pramonės reikalus nuėjo maudytis politikoje ir todėl apsisotojo darbais su visais savo brangiais vaisiais, pavidale „didelių algų“ darbininkams, kada žmoneliai, iš kasdieninio savo rankų darbo gyvenanti ir pramist vos gali, tuom patim laiku juos kaskart vis slegia dar didesnė našta pragyvenimo brangumo, ir lyg tyčia kas savaitę tas brangumas, vieton kad mažintis dėlei bedarbių ir darbų silpno judėjimo, vis didinasi. Rodosi, kad kas nors tik visko branginimu ir užsima: palijo, viskas jau brangiau, nes viskas supuvė. Pasildė kelias dienas saulė, vėl viskas brangsta, nes viskas išdegė... Tai prigirė, tai sušalo, tai šiaip, tai taip, ir viskas taip keliama didesnis branguman, lyg prieš kokią nelaimę.

Tą veikia ir tuomi žmonės spaudžia profesionališkai sukčiai, susiviję į savo rūšies organizacijas, vadinamas trustais, kurie susivijo laike pasaulinės karės, kada valstybė buvo užimta karės reikalais. Šitie sukčiai tada „nėsant niekam namie“ turėjo liuosas rankas ir pilną valią, kuom pasinaudodami susidarė planus žmonių apipilimui, ir plėšia jie šiadien ką tik pasiekt gali. Labai gaila, kad valdžia į tai žiuri tik per pirštus, o jei kada ir pažiuri nors ir taip, tai tik artinantės rinkimams, ir dėl laiko trukumo, vos dirstelėjus, vėl akis nukreipia kiton pusėn, nusiduodant nieko nemačius. Yra neva igyvendintas prieštrustinis įstatymas, bet jis gyvuoja tik popierioje, gi praktikoje jis neveikia, jei neminėti vieno ar kito teisėjo kartas nuo karto pakilusį upę, dėl kurio retkarčiais „nubaudžiamas“ koks stambus pramoninkas, už peržen-

gimą prieštrustinio įstatymo.

Apart visų kitų trustų, nuoseniai išgyvenusių ir savo nagus į žmonių gyvenimą giliai suleidusių, ant galo pasirodė naujas, „šviežiai“ išsivystęs ir žmonių syvus beculpiantis tai trustas namų savininkų, arba taip vadinamų „rylisteitinkų“, pirkliujančių svetimomis nuosavybėmis. Šito trusto atsiradimą susekė kongreso paskirta komisija, kuriai liepta ištirti priežastis stoko gyvenimui namų Washingtono. Komisija susekė ir savo raporte kongresui aiškiai išdėjo, jog New Yorko gyvuoja „rylisteitinkų“ trustas, kuris savo nagais jau yra sukabinęs netik Washingtono visą nejudinamą nuosavybę, bet ir visoje šalyje. Tas trustas duoda paskolas savo filijų agentams visose šalies dalyse, kad tie neleistų nieką nu-brangumas, vieton kad mažintis dėlei bedarbių ir darbų silpno judėjimo, vis didinasi. Rodosi, kad kas nors tik visko branginimu ir užsima: palijo, viskas jau brangiau, nes viskas supuvė. Pasildė kelias dienas saulė, vėl viskas brangsta, nes viskas išdegė... Tai prigirė, tai sušalo, tai šiaip, tai taip, ir viskas taip keliama didesnis branguman, lyg prieš kokią nelaimę.

Nė miestų, nė valstijų, nė apskričių, nėgi federališka valdžia tuščiųjų namų, tuščių laikomų net po kelis metus, savininkams nieko nesako. Pirmiausias dar veikė apsaugos nuo gaisro įstatymai valstijose, sulyg kurių buvo neleidžiama niekam laikyti tuščių namus, o jei tie sudegdayo niekam tokiu būdu negyvenant, nuo gaisro apsaugos buvo išbraukiama. Ar dabar veikia toki įstatymai, niekas nežino; gal jie veikia tik kokiems lušnelių savininkams, gi trustams, rodosi, jie negilioja, nes kitaip esant, tuščių namus po kelis metus jie nelaikytų.

Į trustus pasižiūrėję, jų takais eina ir pavieniai žmonės, kuriems laimė patar nauja įsigyti koki namelį ir tuomi liktis kitų engėjais. Šiadien rasime šimtus žmogelių, tarpe jų nemažai net ir pačių lietuvių, kurie šiokiu ar tokiu būdu išgijo namus su dviem ar trimis gyvenimais, į kuriuos leidžiama nuomininkus gyventi ir kagi? Jie pasirodo antraeilais vampirais. Spėja įgyti namelio savininko vardą kaip jau ir neriasi jie iš kailio, kad nuomas kelt kas mėnesis, ir tai ne paprastai, ne po vieną, bet po kelis doliarus kas mėnesis. Ir nors namelis sugveręs, per langus ir stogus lytui lyjant vanduo bėga, duris ir langus uždaryt negalima, jokio patogumo, net ir paprčiausio nėra, tai pataisyt ką nors nuomininkas neprisišpauš, nes „savininkui“ rūpi ne pataisymas, ne kokio patogumo už krūvą pinigų nuomininkui suteikimas, tik kiek daugiau kitą mėnesį nuo jo pareikalaut. Ir tokiomis bešalniais daugiausiai atsižymi tie, kurie prieš porą mėnesių patys dejavo dėl nuomų brangumo, kada jie patys turėjo samdytis savo gyvenimui kokią bakužę. Toki žmonės neturi sąžinės krislėlio. Yra tai kriminalistai, kurie turėtų but baudižiamai sunkiuoju kalėjimu, be išsipirkimo tiesų. Ir turėtų jie but, taip baudižiamais, jei prieštrustinis įstatymas veikėtų kaip įstatymas, ne kaip tiesų kodekso papušalas.

Užbaigė incidentą.

Mės anas kartais minėjo, jog vienas „tautiškas“ laikraštis užsimanė iš Sandaros prašalinti vieną narį, o kad atsiekt savo užsimanymą, sudėjo visą eilę prasimanymų nesamonių, buk jo itartasis papildęs visą eilę prasizengimų prieš Sandarą, o tuos prasizengimus jis papildęs savo raštais „Amerikos Lietuvoje“. Mės patėmijome kartu, jog „Amerikos Lietuvoje“ užpultoji ypata nieko panašaus niekad neradė, ir tie visi prasimanymai yra begėdiški.

Tuomi labai išsiseidė tas pats „tautiškas“ laikraštis ir jo raštininkėlis, pasislėpęs po pseudonimu „senas sandarietis“ ir išrėžė naują li-tanią visų tu savo nesamonių prirodymui, tik nelaimė, kad jis nieku ir vėl ne patvirtino savo prasimanymus, nes apart pasiskolintų iš Keleivio poros naujų melagysčių, atkartojo tik pirmiaus pasakytas nesamones. Labiausia anonimas pyksta, kam mės pavadino vai-kišku „Amerikos Lietuvo“. Redakcijai pridutą vieną laišką, siųstą per kelias rankas, neva atsakymą spėjamai ypatai. Tuomi savo ne išmieriutu piktumu anonimas lyg nori pasirodyti save esant autorium to vaikiško laiško, ir susinervavęs pasirodo net raštiškų ženklų nepažįstas, nes svetimženklius vadina kabukėmis. Mėgina jis nuduot žinovą sintaksio (jis sako—sin-

taksė), bet pasirodo, nepažįstanciu net paprastą kalbą, nes etiką nemoka atskirti nuo etiketos. Bet tiek to. Juk rimti žmonės niekad nesigiria tuom ko neturi.

Anonimas pyksta baisiausiai ir užtai, kad mės jo organą pavadino „tautišku“ (svetimženkliuose, kuriuos jis vadina „kabukėmis“). Pyksta jis ir čia be-reikalingai, nes mės pasakė tiesą. Kad jo organas užsipelno svetimženklius, tai aišku dėlto: 1), Jis savo pirmame numeryje paskelbdamas savo Credo, pasisakė, jog tarnaus tik reikalams „biznieriu“; apie tautos reikalus jis visai nutylėjo, ir tik tautiški reikalai jam pakvipo vėliau, nežinia kokiam tikslui, 2). Leidžia ji su tautišku niko neturinti žmonės (mat biznieriai) ir 3). Tas laikraštis pastaruoju laiku išplepėjo tautiškuju laikraščiu redaktorių vieną slapybę, kuri jam privatiškai buvo pasakyta, kuomet manyt, jog jis prie tautiš-kumo turi šiokas-tokias pre-tensijas. Šitų trijų faktų užtenka pastatymui jo į svetimženklius, ir anonimas čia pyktaut neturi jokio reikalo.

Bet tą viską užbaigė A.L. T.S. 16 kuopa, kuri buvo užvedus oficialiskus tyrinėjimus viso to incidento, kadangi buvo siūloma iš Sandaros prašalinti jos narį. Kuopa paskelbia „Sandaroje“ visų tu tyrinėjimų pasekmes dar didesnei to „tautiško“ laikraščio nelaimė: „Amerikos Lietuvoje“ inkriminuota ypata nėra nieko rašius tai, ką jai primetė „tautiško“ laikraščio redaktorių ir jo gizelis. Reikalavus kuopai iš paties „tautiško“ laikraščio prirodymų visų to ką jis pasakė, jokių prirodymų negauta, nes „tautiškas“ laikraštis jų neturi. Vadinasi, jis tik taip sau sėja provokaciją į tarpą sandariečių, vaduodamas tik prasimanymais, neturėdamas supratimo apie dorą, apie etiką, nėgi apie savo silpnybių pasekmes.

Prie to tą incidentą tyrinėjusi kuopa prasergsti visus sandariečius, ir pataria but atsargiais su tuom „tautišku“ laikraščiu, nes jam čia nenusisekus supint intrigas ir iškelt vaidus, jis gali pabandyti savo ne apgalvotą tikslą atsiekt kur nors tarpe sandariečių kitur. Tokiu būdu demaskuota intriga užsimojimas pakast duobę savųjų namuose, ir tuom viskas baigiasi. Tiv reikia daugiau atsargumo ir atydos: susekt tokius, kurie tokias intrigas stengiasi supint tarpe vienos pakraipos žmonių, ir jei jie yra organizacijos nariais, prašalinti juos iš tarpo savęs, be sugriūdo tiesų. Jeigu tokias intrigas pradėjo čia pint pašalinę ypata, tik sandariečio vardu prisidengusi (gali tai labai but, juk keliant toki skandalą, neva organizacijos gerovei, kas galėtų nedrįst pasirodyti savuoju vardu pasirašant), tokius nepažįstas, nes svetimženklius vadina kabukėmis. Mėgina jis nuduot žinovą sintaksio (jis sako—sin-

But geras lietuvis.

Shenandoahe numirė L. M. Kaziunas, vienas iš senesniųjų Amerikos lietuvių ap- tiekių. Mirtis ji pribaižė po ilgai ir sunkiai kojų paralyžiaus ligai. Velionis buvo labai pavyzdingas lietuvis: mandagus budo, rimtas ir taktiškas. Kalbėdavo visuomet aiškiai ir atvirai su kiekvienu, ir kalboje visuomet jis turėjo kuoašiklausį sensą ir nieką savo gyvenime ne užgavo. Jis buvo nariu visų Amerikos lietuvių tautišku draugijų, prie to ir svetimtaučiu organizacijos Putėjaus vyčių skyriaus.

Lai ilsisi amžinai geras lietuvis!

ŽMONIŲ BALSAS.

Girtuoklystė ir jos pasekmės.

Turbūt nėkuomet nebuvo taip išsiplatinusi girtuoklystė tarp žmonių kaip kad šiais laikais, pilname savo klestėjime. Girtuokliauja seni, viduramžiai žmonės, vyrai, moters, ir net vaikai! Nėra skirtumo. Visi pasikendę girtuoklystės bangose. Ir kas bus su taip išsiplatinusia girtuoklyste? Jei-gu nesiras koks nors budas jos sulaikymui, žmonių liksis tikraja girtuoklystės auka, ir turės pražūt. Tiesa, girtuokliauja visi, visų tautų žmonės, ypatingai lenkai, rusai ir kiti. Bet mūsų tautos žmonės, lietuviai, tuomi irgi atsižymi. Ir lietuviai maudosi pusiau paskendę girtybėje, savo ir visos lietuvių tautos žalai. Maudosi jie tuose alkoholio nuoduose diena iš dienos, ir ką jie mano gero tuom atsiekt?

Jei mės paimsimė tyrinėti girtybės pasekmes, aiškiai pamatysime labai liudnas pasekmes, ypatingai tiems liudniausias, kurie su girtybe susigiminiavo taip jau labai, jog ir nemano nuo jos skirtis. Tokių liudnų pasekmių tarpe pačių lietuvių jau yra buvę nemažai pirmiau, o šiais laikais jos kurkas tankiau atsikartoja. Faktų jieškot toli mės neisime, nes galybes jų turime pas save. Kad mės žmonės yra paskendę girtuoklystėje, apie tai nėra daug kalbos, nes apie tai kuoašiklausia žinome. Aš čia nekalbėsiu apie girtuokliavimą ir to pasekmes tarp tolimesnių lietuvių kolonijų, kurių aš nežinau, tik tarsiu kelią žodžių apie tu kolonijų lietuvių, kurios man yra žinomos, tai yra anglių kasyklų koloniją, seniaus buvusį garsiu Shenandoah ir jo lietuvių. Nors tiesa, nema-lonu rašyti tokias žinias iš mūsų brolių gyvenimo, bet ką darysi! Ar rankas sudėjus tylėt ir žiūrėt kaip girtybės gyvatė sukasi sau lizdą mūsų gyvenime ir žudo mūsų? Ne, negalima tylėt ir žiūrėt ramia širdžia, reikia jieškot budo ir kelių, kuriais kaip nors užbėgus ir sulaukius tą žmonijos pražūtingąją girtybę.

Je, tiesa, mės žmonės, girtuokliams ypatingai, labai netinka, kuomet jie pamato ką nors parašyta, ar jiems kas pasakyta. Bet ne-reikia žiūrėt, ar kam patin-

ka, ar ne, reikia pasakyti tiesą, tiesiog i akis, ir nurodyti žmonėms tas visas liudnas pasekmes, kurias girtybė veisia. Vargiai yra kur daugiau tokių lietuviškų kolonijų, kuriose girtuoklystė butų taip išsiplėtojusi kaip mūsų Shenandoahe ir jo aplinkėse. Aš manau, jog bus aišku kiekvienam pažiūrėjus į skaitlių čia gyvenančiųjų ir į girtuvių skaitlynę. Gyventojų priskaitoma iki 25,000, gi girtuvių yra apie 500. O kiek visokių pakampių! Apart girtuvių ir visokių urvų, dar galima sakyti, kad ir kiekvienas namelis ne liuosas nuo sunkimo naminukės. Ir viso to pragaro produktas sunaudojamas, ir tai taip greitai, jog kiti net nespėja gaminti—šiltą išryja. Tų visų girtuvių ir kitokių pakampių savininkai daro šauną pragyvenimui, o kad tai atsiekt, turi jie ir tų „ašarėlių“ prisunkt daugybę.

Tiesa, yra gerų dorų žmonių tarpe mūs, kurie pasibjaurė žiuri į girtuokliaujančius ir girtybę platinančius, tik tokių tarpe mūsų yra nedaug. Mūsų kunigija užsipuldinėja ant taip vadinamų „bedievių“, buk tie esą didžiausi ištvirkėliai, paleistuvai ir girtuokliai. Bet ar tas yra tiesa, mės pamatysime. Tame nieko daugiau neliaka kaip tik pasakyti tiesą, ne atsižvelgiant ar kam tas patiks, ar ne. Mės turime skaitytis su teisybe.

Kurie daugiau girtuokliauja?

Kas daugiau girtuokliauja—katalikai, ar „bedieviai“? I šį klausimą parsi-eina atsakyt štai kas: Girtuoklystėje ir paleistuvystėje paskendę yra daugiausia tie, kurie yra tamsūs ir gyvena svetimu protu. Kur yra daugiausia tamsunų? Pas visus tikinčiuosius žmones. Man nesvarbu kas i ką tiki, ar netiki i nieką. Nėsu aš jokio tikėjimo priešas ir žinau gerai, jog tikėjimas yra kiekvieno žmogaus individuališkas dalykas ir lai kiekvienas sau žinosi. Bet, kad mūs dviasikičia tankiai mėgsta primet tik „bedieviams“ visa tai kas yra negero pas juos, ir kadangi man yra gana gerai žinoma, kurioje tų vadinamų „bedievių“ kaip ir visai nėra (o jei koks yra, tai visgi labai mažai), tai kodėl Shenandoahe tiek daug girtuoklių ir kodėl čia girtuoklystė taip plačiai išsišakojo? Aišku, jog girtuokliauja ir parapijonai, netik vieni bedieviai.

Čia butų nevieta kliudyti tikinčiuosius. Bet, kad mūs žmonės žuva girtuoklystėje, tad nesvarbu kas katalikas, kas bedievis, svarbu mums turi but, kad žuva lietuviai, mūs tautos žmonės. Reikia jiems nurodyti tie visi blogumai, o nurodyti jiems kas geriausia gali? Ar ne kunigija? Juk jų parapijonai klauso. Tik nelaimė, kad mūsų kunigija mažai rupinasi tuom, nors gerai žino, jog žmonės tai daro dėl savo tamsumo.

Vienas pavidlis.

Štai, 30 dieną Gegužio, kaip puošimo šventėje, arba

dienoje atminimo, kuri visoje Sąjienyose Valstijose apvaikšiojimais yra minima kitų tautų. Eina žmonės i kapus, neša gėles ir jomis puošia kapus. Daro tai ir mūs broliai lietuviai, tik ne visi lygiai: vieni neša i kapus gėles, kad ten papuošt kapus savo mylimų tėvų, motinų, brolių, seserų, giminių, ir su širdies skausmu juos mini, gi kiti eina ir patys nežinodami ko, tik tam, kad ten arti kapų bus „pikninkas“ ir jiems bus proga turėt „gerus laikus“...

Šiuomsmet 30 dienoje Gegužio ir buvo šalia kapų „pikninkas“, kurį surengė Švento Jurgio parapija. O, varge, varge! Kiek ten visokių niekšysčių dedasi! Tik pamastykite: Keturiolika bačkų aalus sunaudota. O kiek „naminukės“, tai kas gali ir pasakyt! Rėksmai, staugimai nesavais balsais, apsiptutoję vyrai, moters ir net vaikai, o kiek ten pliovonių, kiek nesvarių kalbų, blevyzgų ir kitokių šlykštybių, kurių nesidriovi nė vyrai nė moters, ir tuom peni savo vaikus, tai net ausys svyla iš šalies girdint ir matant!

Ir gėdos toki žmonės neturi. Bet kur jie ją turės, kad jų protas užnuodintas ir aptemdytas. Ir kuomet taip elgiasi tėvai ir motinos, tai kaip jų vaikai gali likti dorais žmonėmis? Ir tėvai nereikalauja čia rugot, kad jų vaikai negerai. Juk vaikai seka tėvų takais.

To viso pasekmės.

Tokio tamsumo vaisiais turime keliatą atsitikimų, labai liudnų. Kiek man yra žinoma, per pusmetį kiek suvirs, trys vyrai nusizūdė (pasikorė), vis per girtuoklystę. Du pamišo, vis per girtuoklystę. O kiek staiga mirė galutinai nusigėrę, kiek šeimynų likosi suardyti, kiek kilo įvairių nesutikimų ir tam panašiai, ir su-skaityt negalima. O tai vis įvyko tik dėl vienos girtuoklystės.

Žmonės, kurie dagyvenę pusę amžiaus ar kiek daugiau, šiaip taip su jais butų. Bet kas bus su priaugusiais, karta, jei mės į patinsime ir toliau prie tės žalingos kiekvienam girtuoklystės? Jei mės nesirūpinsime, jei gelbėt, tai nē auklėto-jams, nē abelnei visai žmoni-jai naudos nebus jokios. O kad mūs jaunoji karta jau apimta girtuoklystės, gan-grinos, kad girtuokliauja jau kartų su savo tėvais, tai visai ne naujiena. Skaudu darosi matant jaunikaitį, skaistų kaip pražydintį gėlę, jau paskendusį girtybėje ir esantį girtybės auka. O tokių matyt galima ne vieną ir ne kelis, bet šimtus.

Taigi, kas bus? Tėvai! Liaukitės girtuokliavę. Drauskitės nuo girtuokliavimo ir savo vaikus ir taip kurkite blaivą gyvenimą, nes kitaip jus juos pražudysite visam gyvenimui, paliekant juos girtybės ir visokių nelaimių aukomis. Už-tai jie vėliaus neduos jums ramumo. Keiks jus kiauřą savo gyvenimą, už savo nelaimės.

Tad susipraskite ko! dar ne pervėlu! J. K. Urbonas.

E.] Valio Connecticuto sand
P. riečiams! Reporter

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ PADANGĖS

Nuo mūsų korespondento.

Namų savininkai.
Niekur turbūt Amerikos lietuvių kolonijose nėra tiek lietuvių namų savininkų ir tai taip brangių namų, kaip kad Chicagoje. Kuomet, pavyzdžiui, rytuose skaitomi turtingais tie, kurie jau turi sau pagyvenimui namelį, tai čia toki nē už ką nelaikomi. Žinoma, ir tie patys namai čia be galo be krašto iškilę savo kainomis. Vis tik kas rytuose turi 20 tukstančių namą, tas "lietuvišku" milijonierium" skaitomas. Čia gi veik kiekvienas gražesnis namas maždaug po tiek įvertinamas. O jau apartamentų, biznio būdinkų, tai tiesiog be šimtų tukstančių ne įkasi. Ir tokių triobėsių savininkų pas lietuvių gana daug randasi.

Namai ir daržai, ypač taip kilančiame mieste, tai geriausias idėlis saviems turtais. Čia geroje apilinkėje bei augančioje kolonijoje įdėti namuosna bei daržuosna pinigai tiesiai augtė auga, kai ant mielių. Jie ne centais ir doliariais, bet tiesiog šimtais ir tukstančiais auga. Reikia tik sumanymo ir sąžiniško tarpininko. O tai kaip tik ir atlieka morališki real esteitninkai, kurių, tiesa, mažai pas mus šiuos randasi.

Nežinia, reikia dar pridurti, kaip ilgai tas kilimas tęsis, vienok kol kas tai yra vienintėlis, daugias nieko nenusimanant, saugus pinigų "investinimas". Jeigu dalykai ir keistūs, tai visgi žmogus turi bent kur sau ramiai gyventi ir dar randas gaut.

Lietuvių bankai.

Iš seniaus buvusių keliolikos privatiškų bankų, liko tik dvi: Universal ir Cosmopolitan. Pirmoji neseniai perremontuota ir reikia pasakyti, kad gali lygintis su bile vidutinio dydžio amerikiečių bankomis. Antroji taip pat gana graži. Ir viena ir antra savo kapitalus skaito milijonais. Ar tas tiesa, ar ne—tai jų reikalas. Bet kad jos neblogoi stovi, tai faktas. Pavyzdžiui, pereinus metus ir viena ir antra turėjusios mažus "runs" (taip vadina puolimas pačių depozitorų savo pinigus traukti), vienok tatau nieko judviem nepakenkė ir šiadien gerai operuoja.

Bet kodėlgi tarpe 57 tukstančių lietuvių yra dvi bankos? Kur kitų pinigai? Pas svetimtaučius! Kodėl? Praeities nesmagus (su privatiškomis) įvykiai, tas pats savais nepasitikėjimas, pavadas ir tų dalykai yra to priežastys.

Spaustuvės, vaistinės, valgyklos ir tt.

Kaip jau žinoma, pas mus randasi dvi didžiulės dienraščiu—Naujienų ir Draugo spaustuvės ir tiek pat nemaža lietuviškų vyčių spaustuvė. Be jų dar buvusi žinių, o dabar Valasko, spaustuvė, su gana geromis prietaisomis, Kaulakio ir keliatas mažesnių darbų ("jobs") spaustuvė. Visos jos,

berods, neblogoi išsilaiko (ne kalbant apie Draugo, nes tą nublatai, sakoma, remias kardinolas Mundeleinas), nes čia spaudos darbų begalo daug vien iš tų pačių lietuvių ir jų draugijų randasi.

Yra pasiturinčių ir vaistinių bei vaistininkų. Ir tai nemažas skaičius. Tik pastarais laikais jų daug privisus (mat daugelio eks-salininkų ir šitan biznin sulinde), tuli vos žmonišką pragyvenimą pasidarė. Kas kita su senaisiais: tie labai gerai stovi.

Matote, pas mus visais atžvilgiais išsigudrinę. Kitur lietuvių, nebudami patys vaistininkais, nē svajot nesvajuoja panašų biznį pradėti—nebent patentuotus vaistus pardavinėti. Čia visai kas kita: turi savininkas kelis tukstančius doliarų, ištaisė vaistinę, pasisamdė registruotą vaistininką už "klerką" ir "vali" spiritus sanc-tus pardavinėti...

Dabar ne toji jau gadyne, kokia pirmiausia buvus ir lietuviams, senberniams. Budavo, žinote, užsimokėjai gaspadinėi už čielą "burdą", toji išvis tau ruktą kum-pj arba "solderį" ir tšai per visą savaitę. Bet dabar jau kita gadyne: ponios gaspadinės išponėjo! Jau tula ir pati sau su savo vyru bei vaikais (jeigu turi) nenori valgio gamintis, o ką jau su "bardingieriu" skilviu ji besirupins? Nē pykt! Nori valgyt—eik į restauran! Suskreto pančiakos, arba sujuodavo kalnieriūs, (o čia jis sujuosta i vieną dieną!)—neškis pas kokį nors Yet-Sing-Lee. Džiaugkis, kad dar gauni kur nors savo "cnatlyvai celibatišką" kuną priglaust.

Bet tas pats biasas ir su senberniais. Tie taipgi kitokiais, suponėjusiais pasilikto: dažinojo visokius "apatitus", dajetus" ir kitus svetimus ir moksliskus žodžius; jie taipgi pradėjo nesitenkinti lietuviškų namų "boileryje" su vandeniu virtais "solderiais" ir ruktoms "amėms". Tokiu būdu, ačiu tokiems staigiams mūsų drauginiame gyvenime perversmams ir lietuvių gavo progą steigti savus restoranus, kuriuose apart lietuviškų (nekuriuose) kopustu, barščiu ir "solderių", galima gauti ir šiaip šitą, kuom savo draugą skilvi sulaikai nuo staigaus "raudonojo" krizio—revoliucijos.

Restauracijų biznis yra gana pelningas. Ypač tokiame mieste kaip Chicago, kur visi produktai randasi ant vietos ir "wholesale" kainomis. Tik gaila, kad tula iš jų mažą pasirinkimą turėdami, vienais lietuvišvaisvečiais gali verstis. Svetimtaučiu jie jokiū būdu negali prie savęs patraukti. Ypatinga toki, pas kuriuos, pavyzdin klausit oisterių, tai tiek pat būtų naudos, kiek pas Lietuvos kaimietį apie Eifelio bokštą!

Apskritai imant, Chicago lietuvių jau nēperblogiausiai stovi smulkiosios pramonės strityje ir profesijoje. Tukstančiai įvairių įvairiausių krautuvų ir krautuvėlių, keliolika restoranų, apie pora dešėtkų profesionalų ir tt. Trūkumai gi būvo augščiaus nurodomi. Bet baigiant nori dar pridurti, kad visi iki vieno stengtumėsi kaip raštu taip ir žodžiu stumtis augščiaus, priešamoningesnio ir augštesnio nuo komercijos ir pramonės supratimo, ateities regratis bus skaistesnis!

REZOLIUCIJA arba Lawrence Didžiųjų ir Pažangiųjų Draugijų Pareiškimas.

Pažangiųjų draugijų delegatai, susirinkę Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje, 8-tą val. vakare, Birželio 20 d., 1924 m., vardan pažangiųjų Lawrence visuomenės priėmė sekančią rezoliuciją kaslink čionai likviduoto vietinio Lietuvos Selpimo Fondo, 1921 metais.

1). Mēs pilnai sutinkame su Stepono Kairio prisiūsta iš Lietuvos mums atskaita ir paaiškinimu per vietinį Dr. C. J. Mikolaitį ir per Keleivį No. 19—1924.

2). A. J. Rameika paleido šmeižimą per Laisvę 12 d., Sausio, 1924 m. ant St. Kairio, niekeno čionai ne įgaliotas, tiktai susitaręs su savo "tavorščiais", kurie čionai pasivadino Laisvės koreponedntų "biuras" (jie tai darė keršto apimti, kaip žemos rūšies bolševikai. A. J. Rameika i minėtą Fondą buvo įsikverbęs komite-tan dar tuomet, kuomet jisai dar nebuvo Rusijos patriotėlis).

3). Todėl mēs pasmerkiame A. J. Rameiką ir vietos Laisvės korespondentų "biurą", kaip šmeižikus, naudo-jančius pažangiųjų draugijų vardą siekti saviems tikslams. Laisvės korespondentų "biuras" šmeižia netik vietos draugijas ir pavienes ypates, bet dar driso siekti ir anoj pusėj vandenyno.

4). Taip pat pareiškiamė, kad Lawrence pažangiosios draugijos nieko bendro neturi su bolševikais ir už jų darbus ne atsako, nors jie ir dangstosi pažangiųjų draugijų ir visuomenės vardais.

5). Mēs ne norime, kad bolševikai su savo Laisvės mums organautų ir kistų savo nosį i mūsų reikalus.

Draugijų vardai, kurios prisiūntė delegatus: Švento Lauryno Draugystė, Lietuvos Sunų Draugystė, Aušros Vartų M. D. Draugystė, Lietuvių Ukėsų Kliubas, Šventos Onos Draugystė, Amerikos L. Tautinės Sandaros 12-ta kuopa.

Draugijų delegatų valdyba:

Pirm. A. Bagdonas, Sekr. J. Savinčius.

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ
KALBA.
Turėdamas kileninį žodynelį, sutaisytą pagal geriausią kalbamokslinį būdą, be kito pagalbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyti. Kaina tik 60c. Galima gauti pas M. PALTANAVIČIA
16 Milbury St. Worcester, Mass.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kaip siera gaunama.

Suvienytos Valstijos daugiausia už visas kitas pasaulio dalis, sunaudoja sieros. Mokslininkai sprendžia, jog dvidešimtame amžiuje sunaudojimas sieros liudija žmonių pažangumą civilizacijoje. Šiėra yra reikalinga prieš išdirbimo kiekvieno svarbiųjų dalykų. O Suvienytos Valstijos netik daugiausia sieros sunaudoja, bet nuo karės laikų jos ir pagamina daugiau negu kokia nors kita šalis.

Suvienytos Valstijos pirmiau gaudavo sierą Sicilijoje, bet šiadien netik savo reikalavimus užpildo sava siera, bet daug jos gabena ir užrubežius, net ir į pačią Italiją.

Tuose vietose Sicilijoje imama sierą iš žemės labai primityviu būdu, koks buvo naudojamas prieš šimtą metų. Paprastai ten iš kasyklų išimama sierą verčiamą i kruvas ir paskui tas kruvas padegama. Iš degančių kruvų, sutirpus siera teka i tam tyčia priruoštas duobes. Tokiu būdu iškasamos medegos gaunama vos 60 nuosimtis tyros sieros, ir tai dar nėra, kaip reikiant tyra. Prie geresnės rūšies kasyklų, iškastą medegą tarpinama tam tikruose pečiūose ir iš tų gaunama jau kaip reikiant sierą, vadinamą "Zolfogreggio".

Konkurencijos verčiami sicilijonai, prieš darbų sieros kasyklose samdė vaikus. Labai neišmintinga tai išrodo, matant kaip septynių ar aštuonių metų amžiaus vaikai kilnoja kašikus, pripiltus iškasta sieros, ruda. Prie tokių darbų daugelis vaikų mirdavo, ar likosi raišais, kreivais ir kitokiais invalidais. Prie to įvairūs gėžai ir dumai, troškino net ir suaugusius jau darbininkus.

Kas kita Suvienytoje Valstijose.

Suvienytoje Valstijose yra daug sieros turtingų sluogsnų ir gerai įrengtų kasyklų. Turtingiausi sluogsniai yra Louizianoje ir Teksase. Ten žuvo daug tukstančių doliarų ir žmonių gyvasčių, beveržiant iš gamtos glėbio sierą. Lekiančios smiltys, tas didžiulis kasėjų priešas, buvo priežastis daugelio nelaimių, net kol inžinierius Frasch atėjo pagelbon su savo sumanumu. Ant didelių kasyklų, viduje turinčių 4000 pėdų, išstatyti bokštai, iš kurio i kasyklas nuleista prietaisa su trimis rynomis. I vieną ryną prileista verdančio vandens, kuris dideliu spaudimu kaito iki 240 laipsnių, prie ko siera tirpsta. Vanduo prie augštesnės temperatūros tarpina rudoje sierą. Kita ryna užleista karštas, sausas oras, kuris trečiaja ryna varo sutirpusią sierą su vandeniu ir taip vikaš varoma i tam tikrus bosus ir čia jau gaunama tyras, geltonas mineralas su 90% tyros sieros.

Taip gautą sierą mašinomis kraujama i vagonus ir siunčiama kur ji reikalinga. Tokia sistema pasirodė labai praktiška ir taip išvengta konkurencijos Sicilijos pigiosios sieros. Dabar Suvienytos Valstijos kasmet produkuoja po 1,800,000 tonų sieros, arba devynis kartus tiek, kiek Sicilijos kasyklos.

Jeigu Anglija būtų žinojusi apie sieros naudingumą 1607 metuose, ji būtų kitaip pasistengus steigti savo kolonijas Amerikoje. Tais metais, kuomet kapitonas Jonas Smith įsteigė Jamestown koloniją, kolonistai tada įieškojo būdų kaip daugiau surast aukso negu kinknyštės. Surado daug geltonų akmenų, kurių prikrovė laivus pasiuntė Anglijon. Ten persitikrinta, jog tai tik sieros ruda, ne auksas, ir visas siuntinis išverstas i jures, kaip ir niekam nenaudingi akmenai.

Šis-tas apie tyrus.

Nemažai yra žmonių, manančių, jog nieko jau neliko naujiems atradimams, kadangi orlaiviu galima keliauti nuo vieno žemgalio prie kito, o Afrika galima pasiekti geležinkelio. Bet toki manymai yra išimtinai iš tikrėybės, nes dar yra daugybė tuščios žemės, kuri reikalauja žmogaus proto ir darbo, idant ją išmieriut ir persitikrint kas toje žemėje yra.

Pietinėje Amerikoje, i rytus nuo Audow kalnų, arčiau prie Amazonkės platumos, yra plotai žemės, kuriuos dar nepalietė joja žmogaus baltosios rasos. Ten bus dar sunkaus darbo keleiviams ir mokslininkams, idant tuos plotus pirmausia atlankyti, paskui pažinti ir galiaus ištirti. Ir kol visa tai bus, ims dar kelis šimtus metų laiko.

Šiaurinio ir pietinio žemgalių kolonijos jau galimos pasiekti orlaiviais, ir todėl baltodžiai žmonės gali juos tyrinėti ir kartais net apdovanoti savo civilizacija, jei tik moka surasti vietą, kurioje galima su orlaiviu nusi-leisti ant žemės. Bet kas kita su Amazonkos kolonijomis, nes ten ne išmieriujami plotai tankiausių girių, neprisileidžia nē orlaivų, nē žemė bėgiojančių važių. Jei orlaiviu nukeliavęs kas nusileistų i tas girias, tas jau būtų galimas paskaityt amžinai dingusiu, nes greitai paklystų ir taip žutų.

Nėr priėjimo.

Tie plotai yra turtingi giriomis ir meneralais, bet prie jų priėjimas nėra galimu. Didžiausios girios stovi dar niekeno neliestos, o jose auganti medžiai, kietųjų giminės, būtų labai brangi, jei juos būtų galima šiadien kam pasiekti. Tose giriose augančius medžius vandeniu plukdint negalima, nes jie dėl savo sunkumo skęsta.

Nuo Atlantiko i tas girias labai toli. Butų daug arčiau jas pasiekti nuo Pacifiko, bet

iš ten kelią pastačia augsti, niekeno dar ne perkasti kalnai. Dirbt kelius per tuos kalnus, žmogui labai pavojinga dėl daugybės įvairių nuodingų kandinų, kurie, lyg gina tas girias, kaip Afrikos sausiasias vietas musės "tsetse".

Ta aplinkė viskuom yra primityviškiausia už visas mažai dar kam žinomas vietas, kurios neseniai tapo at-rastos kur nors pasaulyje. Savo augalais primena seną praeitį, geologišką gadyne, kada šiadien mūsų naudojama kurui angliai, augo pavildale milžiniškų paparčių. Retai kur gyvenanti indijonai, visa savo išveizda daugiau panašūs praeities mongolams negu paprastiesiems šių dienų indijonams; jie panašūs žmonėms, gyvenusiems akmens gadyne, kada niekas nepažino metalo.

Jei visi tie plotai bus kada nors užimti civilizuočių žmonių, kas galės įvykti tik po daugeliu metų, naudosis jais per daug, daug metų. O yra juk ir daugiau tokių vietų pasaulyje, žmogaus dar nelieštų. Ir visos tokios vietos, anksčiau ar vėliau, visgi žmonių turės būti užvaldytos.

Keli faktai apie alkoholizmą.

Zodis "alkoholizmas" reiškia kronišką pripratimą prie alkoholio, kaip nebutų jis vartojamas: po mažai, po daugiau, tik retkarčiais ar labai tankiai ir be miero.

Kada organizmas trokšta alkoholio, tai yra ženklas, jog kune kokia nors medega yra išsisėmusi, ir todėl organizmas trokšta, idant tuščią vietą užpildžius. Prigimtas alkoholizmas yra tai prigimta liga, vadinama išsigimimu. Toks išsigimimas, arba prigimtas alkoholizmas, eina nuo vienos eilės ant kitos, ir taip išsiauklėja alkoholi-ko giminė, kaip giminė alkoholi-zmu sergančių žmonių. Tokioje giminėje vėl auklėjasi nauji išsigimėliai, kaip silpnapročiai, kurie greitai gauna ir to paties proto sumišimą. Kiti linksta prie nemoraliskumo, saužudystos ir kitžudystos, vagystos ir kitokių niekšysčių. Apart to auklėjasi melanholikai, džiovininkai ir kitoki nepagydomi ligoniai.

Iš girtuoklės motinos gimęs kudikis, devintame mėnesyje savo amžiaus jau kenčia alkoholio troškima, ir jei negaus alkoholiaus, augs jau kaip išsigimėlis, augs kaip besveikatis ir gaus džiova ar melanholiją. Mat, girtuoklės motinos kraujas pereina i dar negimusį kudikį ir tame įskiepija savo įtekme.

Alkoholių gyvenimo vertė veik kiekvienam skaitytojui yra žinoma. Gyvena jie skurde, varge ir nepritek-ljuje. Beto jie visuomet yra silpnos sveikatos ir linke prie įvairių ligų. Ypatinai jie lengvai prieinami limpančioms ligoms.

Kišeninis laikrodėlis.

Iš visų mechaniškų prietaisų, kokias kasdien vartojame, kišeninis laikrodėlis yra artimiausis gyvybei, tujas pasiekti nuo Pacifiko, bet

Ant laikrodėlio daro įtekme šaltis ir šiluma, sausuma ir drėgnumas, rodosi, kad laikrodėlis supranta net savo pono pasielgimus ir apsiejimus su juom. Laikrodėlis, rodosi, pripranta net prie savo pono temperamento. Dvi ypotos turi savo laikrodėlį ir abu jie visuomet gerai ir punktualiskai rodo laiką, bet samainis, tuojau vienas ir antras išsina tulam laikui iš tvarkos.

Laikrodėlis yra atydziausiai sudėtinis mechanizmas kasdieniniame vartojime. Turi savyje 211 sudėtinų dalelių, kurių tulos yra vos ižiurimos nuoga akia. Pagadinimas vienos tų dalelių yra užtektinu sulaikymui laikrodėlio viso judėjimo. Laikrodėlio sustatymui reikalinga 4000 įvairių, permainomų darbų, reikalaujančių cieto meto laiko. Dalis mechanizmo per metus daro 157,000 truktelejimus, gi lygsvaros ratelis per apvalius metus atlieka kelionę 4,800 mylių ilgą. Jokia kita mašina padaryt tai negali.

Apart visko, laikrodėlis savo užduotį veikia punktualiskai dviem ar trim žmogaus eilėm. Kada laikrodėlis pristaiko prie savo savininko, labai mažai atydos savininkas reikalauja kreipti i jį. Reikalinga vien kartą metuose aliejum patepti, dulkes išvalyti ir pridaboti nuo drėgnumo, taigi nuo sutrenkimo, ir reikalinga užsukt kartą paroje (24 valandos), visuomet taja pačia valanda ir minuta. Prie tokios atydos net ir prasto išdirbimo laikrodėlis savo užduotį pildys kaip ištikimiausis aparatas.

Suvienyto Valstijų vertė.

Suvienytos Valstijos yra vertos 320 bilijonų doliarų auksu. Turtas šalies gyventojų vertas \$320,803,862,000, ko daugiau negu pusė yra žemė ir triobos. Ant kiekvieno gyventojų pinigais parsieina po \$2,918.

Dabar akyva pažvelgti i tulas gėrybes. Mokesčiai apdėta žemė ir triobos, siekia vertę 156 bilijonus doliarų, ukininkų mašinos ir i-rankiai \$2604 milijonų, fabri-rikų mašinos \$15,783 milijonai, geležinkeliai su visais į-taisymais 19,950 milijonai. Privatiška komunikacija 13 milijonų. Vaziai (ne motoriniai), drabužiai ir rakan-dai 66,000 milijonai ir motoriniai vaziai 4576 milijonai doliarų. Laivyas 1456 milijonai. Auksas ir sidabras (pinigais ir šmotuose) \$4,278,155,000, arba po \$40 kiekvienam gyventojui.

Redakcijos atsakymai.

Dainos vergas. Eilės "Širdies geismai" gavome, bet negalėsime sunaudoti spaudoje, nes eilėms labai daug truksta visko, ko eilės reikalauja.

Agota Daubiniene. Jūsų ilgoką korespondenciją gavome, bet negalime suprast kas joje pasakyta. Malonė-kite rašyti aiškiau, prie to vengkite rašte nepilnų žodžių; žodžius visuomet reiklia parašyti pilnai, kuriuos galima ir reikalinga sutrumpinti, mēs tai padarysime.

PRAMONĖ LIETUVOJ IR KITUR.

(Iš "Lietuvos Ukis")

Jau iš laboratorijos davinių galima buvo spręst, kad ir runkelių derlius, ir jų cukringumas yra visai geras; tikslesniems daviniams gaut runkelių analizą buvo daromas Rastenburgo fabrike rytinėje Prusijoje, kur runkeliai iš visų Lietuvos kraštų buvo suvežti perdirbt. Buvo atvežtas taip pat 1 ha runkelių derlius ir iš Klaipėdos krašto.

Iš viso pasėta buvo apie 50 ha, bet dėl įvairių priežasčių, neišvengtinių pirmąsį sėjimo metais, i Rastenburgo dirbtuvę buvo atvežta tik 41 runkelių vagonas. Apie 11—12 ha pasėlio runkeliai liko neatvežti ar sugadinti.

Kiekvienas runkelių vagonas buvo stropiai tiriamas; iš pradžių buvo nustatomas nešvarumų nuosimtis, pasakui buvo daromas normalių syvų analizės, nustatant brikso, cukraus, necukraus ir grynumo koeficientą. Atskirai buvo nustatomas cukrus runkeliuose.

Derlius. Kai dėl derliaus, tai tikslų vidutinį skaičių nurodyti sunku, nes kai kuriose vietose laukas nevisai gerai buvo išdirbtas ir runkelių prižiūrėjimas buvo nevisai geras, dėl ko derlius buvo gautas mažesnis. Didžiausias derlius tokiuose ukiuose, kur žemės išdirbimas ir priežiūra buvo geri, derlius siekė netta 516 centnerių išplovus dirbtuvėje. Buvo derlių po 420 centnerių ir vidutiniškai sakytuose ukiuose apie 250—300 centnerių, taip, kad lietuviškų runkelių derliaus atžvilgiu vaisiai buvo atsiekti gana geri ir runkelių derlingumą artimiausiais metais pradėjus sėti reikia skaičiuoti vidutiniškai 400—500 centnerių netto dirbtuvę.

Pereisim prie dirbtuvės darbų rezultatų. Atvežta buvo i Rastenburgo dirbtuvę iš Didžiosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto 41 vagonas runkelių, svėręs brutto- Rastenburgo stovyje 399.386 kg.—9.987 centnerių. Grynų runkelių netto buvo gauta 8594 centneriai. Purvų—vidutiniškai 13,9%. Perdirbta buvo sulyg kontrolinių svarstyklių "Chrones" dirbtuvėje 8383 centneriai, o priėmus sulyg svarstyklių ir priėmimo skyriuje—8312 centneriai. Vie nas vagonas runkelių netto 282 centneriai atėjo i Rastenburgą už 5 dienų po išdirbimo, todėl ir nebuvo perdirbtas. Runkeliai buvo sudedami atskirai nuo vokiškųjų runkelių, buvo laikomi sulyg mūsų nurodymų ir perdirbimo dieną, Grudžio 3 d., buvo visai gerame stovyje: ne buvo nė sušalusius, nė supuvusius.

Gaminimo rezultatai. Iš sakyto runkelių kiekio—8383 centneriai netto (8312) buvo gauta: baltos parduodamojo smulkaus cukraus 892, centn., geltono cukraus 262,0 centn., sausų atmatų 420,0 centn., ir meliase 400,0 centnerių.

Apskaičiavim, kiek tikrai išėjo cukraus % sulyg per dirbtų runkelių. Balto cukraus 892,63 centn. Iš geltono jo cukraus, pakeičiant baltu 80% iš 262 centn. 209,6 centn. Viso gauta balto cukarus 1102,2 centneriai.

8389 centn. runkelių duoda 1102 centn. balto cukraus o šimtas centnerių duos 1102,2×100=13,14%

8383

O po priėmimo 8312 centn. duos 13,26% cukraus.

Atvežtieji runkeliai vidutiniškai turėjo 16,46% cukraus. Vadinas, įvairiais budais buvo nustota (skaitant ir cukrų, pasilikus meliase) 16,46—13,14=3,322%.

Taigi bendrai netekta 3,2%. Šis nedatėkimas yra didesnis už normalų 0,3—0,4%, kuris galėjo atsitikti dėl ka kurių Rastenburgo dirbtuvės darbo ypatingumų, o taip pat ir dėl to, kad normaliai dirbtuvės krauja vienam sykliui yra 20.000 centn., o mes per parą apdirbome apie 8.500 centn. Jeigu parodytąjį išėjimą—13,14% perves i prieškarinį Ukrainos sąskait, skaitant cukraus išėjimą svarais iš 12 pudų runkelių birkavo, gausime, kad iš 1 birkavo lietuviškųjų runkelių buvo gauta

13,14×480=63,07 svarai iš birkavo, o priėmus

100

13,26×480=63,64 sv. iš 12 pudų runkelių, taigi netol

100

vidutinių prieškarinių Ukrainos normų.

Darbo metu syvų filtravimas ir jų išgaruodimas: ejo visai normaliai; syvai buvo visai švarūs. Kiek sunkesnis atfelių virinimas galima paaiškinti dideliu tirštu syrupo šarmingumu. Bendrai darbo metu jokių anoma lių nebuvo pastebėta. Cukrus kristalizavosi visai normaliai.

Šis lietuviškųjų runkelių dirbtuvėje perdirbimo bandymas reikia manyti turi didelę reikšmę užmezgimui cukraus pramonės Lietuvoje. Tikėsimės, kad šis bandymas, neliks bergždžias Lietuvos cukraus fabrikų įrengimo atžvilgiu.

Visa ši darba atlikt padėjo, be rašančio šias eilutes, kaip vedėjo, inžinierius technologas J. Jankauskas. Skaitome reikalingu čia išreikšt mūsų padėką Rastenburgo dirbtuvės administracijai direktoriaus Otto Krause, kur buvo labai atydi mūsų darbe.

Inž. technologas ir žemės ukio technikas

J. G. Bergholcas.

LIETUVOS ŽEMĖS UKIO EKSPORTAS IR REIKALAI PRIEŠ KARĘ.

Prieš karę Kauno ir Suvalkų gubernijose buvo neabejotinas žemės ukio produktų išteklis. Vilniaus ir Gardino gubernijoms reikėjo jų kiek įvežt. Bendrai galima buvo konstatuoti, kad kaip buvusiose lietuvių, taip ir gudų gubernijose ukio grūdų sistema žymiai buvo papildoma kitų žemės ukio produktų gaminimu: linų, bulvių (iš jų buvo daromas spiritas, krakmolos); vaisių, uogų, daržovių; gyvulių, gyvulininkystės produktų: mėsos, sviesto, surio, pieno; naminių paukščių, kiaušinių. Tuom būdu dar prieš karę Lietuvoj ir Gudijoje vis didesnį vaidmenį pradėjo vaidinti linininkystė, bulvių ir kitų šaknavaisių auginimas, sodininkystė, daržininkystė, ypatingai gyvulininkystė ir įvairūs gyvulininkystės dalykai, paukštininkystė ir t.t.

Prisižiūrėsim arčiau visų išvardintų žemės ukio šakų santykių buvusiose Kauno, Vilniaus ir Gardino gub. sulyg, daviniais apie prieškarinę užrubežio prekybą, surinktais V. Bitnerio.

Iš lentelės A mes matome, kad linų, sėmenų, pašaro, žolių sėklų, sėlenų, išspaudų, runkelių, bulvių ankštinių augalų buvo išvežama iš nurodytųjų 3-jų gubernijų už 7.141 tukst. rublių. Be to, Bitnerio daviniais, i tas gubernijas neva buvo įvežama duonos, miltų, kruopų už 12.523 tukst. rublių. Bet, kaip mes žinome, pastaroji aplinkybė yra užginčijama doc. A. Rimkos, ir jo nuomone Lietuva išveždavo tų produktų mažiausia už 4.500 tukst. rublių. Šakniavaisių, kaip viršų nurodyta 141 t. rub., bet 250 t. r., pašaro žolių ir kt. ne 371 t. rub., bet 500 t. r. Rugių 1.228 tukstančių pudų už 1.082 tukstančių rublių, kviečių 788 t. p. už 947 t. r., avižių 2.151 t. p. už 1.724 t. r., miežių 415 t. p. už 342 t. r., ruginių miltų 161 t. p. už 202 t. r., kvietinių miltų 3.944 t. p. už 7.260 t. r., kruopų 764 t. p. už 254 t. r., grikių 15 t. p. už 12 t. r. Viso už 12.524 tukst. rublių.

Be to, V. Bitnerio daviniais, vaisių daržovių buvo išvežama už 765 tukst. rub. Tuom būdu visa ta žemės ukio išvežimo grupą sudarė mažiausia I grupė 7.141 tukst. rub. Grūdai, miltai 4.500 t. rub. (+250 t. r.). II grupė 765 t. r. Viso 12.306 tukst. rub.

Spirito, alaus, porterio, medaus, krakmolo, tabako dirbinių iš atvežamojo tabako buvo išvežama už 6.207 t. r.; iš viso ta grupą sudarė 18.513 t. r. (+250 t. r.).

Kaip matome, grūdų produktų eksportas, nepripažįstamas V. Bitnerio, sudarė tik 4 1/2% viso metinio tų 3-jų gubernijų eksporto (apie 100 mil. rublių), o kiti žemės ukio dalykai sudarė 14% viso eksporto.

Iš lentelės B, matyt, kad gyvulių, maisto dalykų, gyvulininkystės dalykų, paukščių, kiaušinių buvo išvežama už 12.289 tukst. rub. Išdirbtų odų, odos dirbinių, kailių buvo išvežama už 20.139 t. r. Viso abi grupos sudarė 32.428 tukst. rub., t. y. bemaž 1/3 viso nurodytų 3-jų gubernijų, neskaitant stokuojančių davinių apie šerus, arklių laukus, plunksnas ir kt. Tiesa, iš antros grupos galima būtų išmesti žalių odų už 11.396 tukst. rublių įvežimą, dėl ko bendra tų abiejų grupų suma sumažėtų iki 21.032 t. r. Kaip ten būtų, antroji gyvulininkystės šaka prieš karę vaidino žymiausią vaidmenį žemės ukyje ir i ją buvo kreipiama ypatinga domas. 4 lietuvių ir 3 gudų gubernijų kompetetiskų sferų pažiūros i eilinių tuomet tų gubernijų žemės ukio ir gyvulininkystės klausimą pasireiškė rajoniame susivaziavime visų gyventojų sluoksnių atstovų eksporto klausimais, ryšyje su peržiūrėjimu prekybos sutarčių su Vokietija, įvykusiam 1914 m. 20—24 Kovo Vilniuje ir todėl susipažinsime iš tos pusės su to pirmo Lietuvos ir Gudijos ekonomiško kongreso darbo rezultatais, nes laugelis jo nutarimų ir dabar yra įdomus.

I. Žemdirbystė.

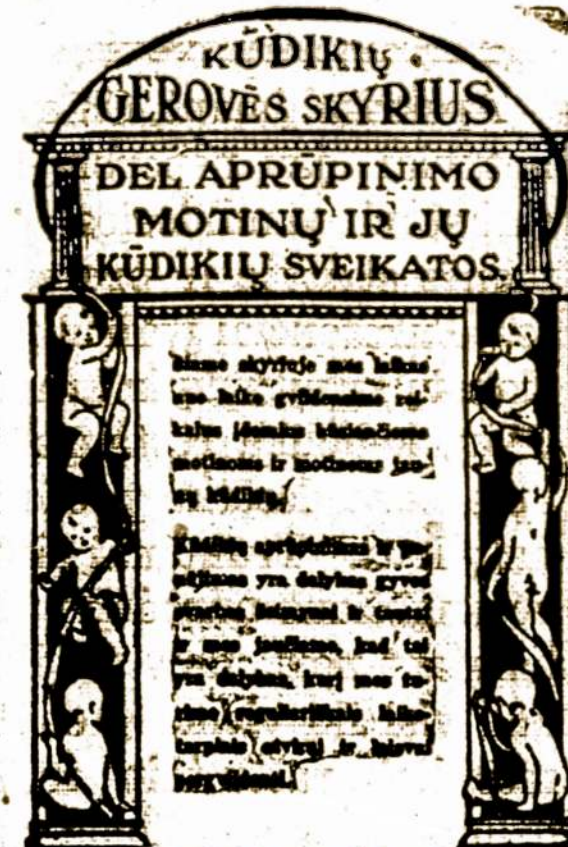
Šalies gaminamoji ir eksporto galė labai nukentė nuo nažo mūsų žemės ukio gyventojų išsilavinimo, dėl ko jo labas yra neganėtinai įtensingas ir ekonomiškas. Todėl abai yra reikalinga pakelti protišką gyventojų išsilavinimą, steigiant žemesnias žemės ukio ir amatų mokyklas.

Šalies eksporto galė daug nukentė nuo blogos mūsų kelių padėties, kuriais eksporto produktai yra vežami i geležinkelių stotis. Todėl reikalinga yra išplėsti geležinkelių, plentų ir viešelių tinklą.

Dėl trumpo vegetacijos periodo ir darbo rankų stokos, ypatingai svarbu yra išvystyti kuo plačiau mechanizaciją laukų apdirbimą, vartojant motorus. Traktorių mes negaminame, todėl reikalinga leisti įvežt be maito juos ir kitas žemės ukio mašinas.

Vokietija tapo rugius išvežančia šalimi, kame daug padėjo jos duonos išvežimo premijos. Vokiečių rugiai štumė mūsų rugius iš Švedijos, Norvegijos, Finijos ir pradėjo įvežt rugius net i Rusiją. Esant tokioms sąlygoms, reikalinga nustatyti muitus vokiečių rugiams, nematėmus už vokiečių išvežamąsias premijas ir šudaryt galinumo konkuruoti rugius Skandinavų rinkose sąlygas.

Reikalinga yra paskirti išvežamąsias premijas išvežt duoną perdirbtamė pavidale. Reikalinga išderėt iš Vokietijos nuolatinis žemesnius muitus mūsų grūdų i kitas šalis pervežimui. Taip pat reikalinga išderėt iš Vokietijos sumažinimą įvežamųjų muitų rugiams ir kviečiams iki senosios (1894 m.) normos—3 1/2 markių puo centnerio. Reikia palikti įvairius vokiečių muitus salykliniams ir pašalinams miežiams, kiek galint sumažinus juos abiem rūšim, ar bent neleidžiant jų didinti.

STRAIPSNIS 79

Priežiūra kūdikio lovoje
Dažnas pozicijos permainymas begulint lovoje yra svarbus kūdikiui, netik kad tuomi jis geriau pasilsės, bet dar tuomi, kad niekad kraujas neužtekės. Akšdien reikia kūdikis išmaudyti. Maudynė del karščio (apie laipsnio F.) gali but duodama syki ar du i diena, jei karštis didelis.

Temperatura
Maudynės temperatūra turi but nustatoma termometru. Maudant reikia imt visas apsaugas, kad sergant kūdiki nepersaldžius, arba neišbaidžius, ar suerzinus. Karšty galima ant galvos uždėt šaltą kompresą arba ledų maišelį, kada maudai del sumažinimo karščio. Jei rankos ir kojos šaltos, vartok šilto vandens bonkas.
Sunkioje ligoje maistą reikia sumažint.
Girdymas vandeniu yra didelės svarbos ligoje. Reikia vandens siulyt dažniais protarpiais, jei galima, tai kas valanda, kūdikiui budint, ir reikia užsirašyt kiek per 24 valandas sugeria.

Vidurius sėrgančio reikia liuosuot, kasdieną; jei reikalingas yra, tai išplaut, arba šilto vandens įliet. Reikia atžmėt kiekį šlapumo ir duot daugiau vandens, jei urėjos mažas.

Yra faktas, kad sveiki kūdikiai daro likimas motinas. Tinkamas maistas ir tinkama priežiūra, turėtų padaryt kiekvieną kūdikį stiprų ir vikrų. Jei negali savo kūdikio žindyti, juse pirmoji mintis turėtų but Borden's Eagle Pienas. Per tris gentkates motinos ji vartotojo, pamate, kad jų kūdikiai tuoj pradėjo augt ir tarti kaip, tik gaudavo Eagle Brand. Borden Kompanija per tris gentkates įtikino tukstančius tėvų, kad jų kūdikių sveikata yra svarbiausis žingsnis prie jų busimo pasisekimo gyvenime. Borden's Eagle Pienas išauklejo milijonus kūdikių i sveikus ir vikrius vyrus ar moteris.

Trylika ne išrodo daugeliui motinų kaip senas amžius mergaitė. Bet pasiekus šį amžį, ja suma jasmas vilties ir susijudinimo, kurio motinai ji išaiškint negali. Šitas bendrimo periodas yra rimčiausis momentas mergaitės gyvenime, delto, kad tuo laiku visas jos kunas keičiasi, ir reikalinga tada pilna motinos priežiūra. Priedant Eagle Pieną prie jos valgių gali jai pagelbėt, nes suteiksi reikalingą veikėją, kuris laimingai ją perves per šitą pavojaus periodą. Turėtum duot du šaukštus ant dienos, geriausia paryčiu ir po pietų. Atmiešk su trimis ketvirtadaliais puodelio šalto vandens. Eagle Pieną galima sukombinuot su suplaktu kiaušiniu ir skanskonių, su ginger ale, vynuogių ar kitų vaisių sunka, arba kok.

Perskaityk atyžiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk ateičiai.

TIRES—TUBES!

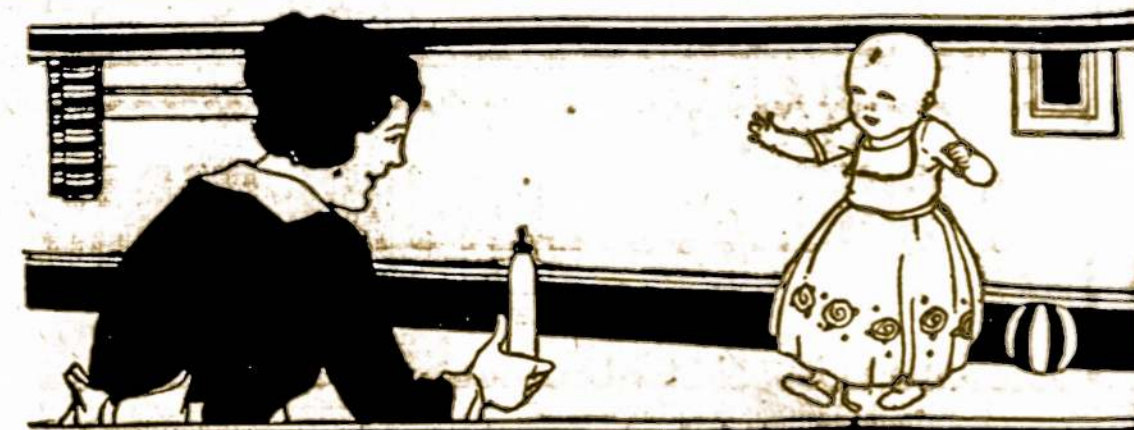
Jus galite nusipirkt arba sutaisyt savo tajerius, vienatinėje Rusiškai-Lietuviškoje sankrovoje.

Akron Tire Service
Vulcanizing Co.
251 Shrewsbury Street,
Worcester, Mass.
Nikolai Sulima—savininkas.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškai. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškai yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kijos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo būdu geresnė negu diržas. Jokių diržių ar sprendžių neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisigisime, ka sakome, atsisim jums išmėginimui visai DYKAL.

Plapao Laboratories,
3059 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

GYDYTOJAI išrašo ir rekomenduoja Eagle Pieną kūdikiams penėti kada motinos pienas išsenka, delto kad jis yra saugus ir lengvai suvirškomas maistas.

Eagle Pienas pagamintas iš gryno karvių pieno ir cukraus, ypatingai paruoštas, kad teiktų kūdikiams sustiprinimo, kurio jie reikalauja. Per 63 metus jis buvo priimtas maistas kūdikiams penėti. Jei nežina kaip vartoti Eagle Pieną, prisistok mums šitą paskelbimą ir mes jums pasiūsiame pamėjimo instrukcijas. Kūdikių Knygą ir kitokias brangias informacijas, dykal.

THE BORDEN COMPANY
No. 1.

BORDEN BUILDING
NEW YORK

BALTIJOS—AMERIKOS LINIJA

SPECIALISKA VIDUR-VASARINĖ

EKSKURSIJA

TIESIOK i LIETUVĄ

PER KLAIPĖDĄ

Iš New Yorko laivu POLONIA Liepos 5-ta diena.

Laivas žinomas tarpe lietuvių kaip labai patogus, tas yra prirodyta daugybė laiškų nuo mūsų pasažierų.

Užsisakykit sau vietas išanksto.

Baltijos Amerikos Linija duoda savo specialiską atyda del moterų ir vaikų ir abelnei kožnas pasažieras yra gražiai prižiūretas, šita linija daro viską kas tik galima, kad padaryt kelionę linksma ir užganėdinacia.

ATYDA: Daugelis lietuvių dar neaplanke savo gimtinės šalies per daugelį metų bijodami kad negalės sugrįžt atgal i Ameriką.

DABAR PROGA KIEKVIENAM: Pagal naujai išleistą teisę, kiekvienas gali aplankyti savo šalį per metų arba i ilgesnį laiką. Leidimas yra išduodamas pasažierams sugrįžt Amerikos valdžios. Su visais kitais klausimais kreipkitės prie savo agento arba prie—

Baltic American Line,

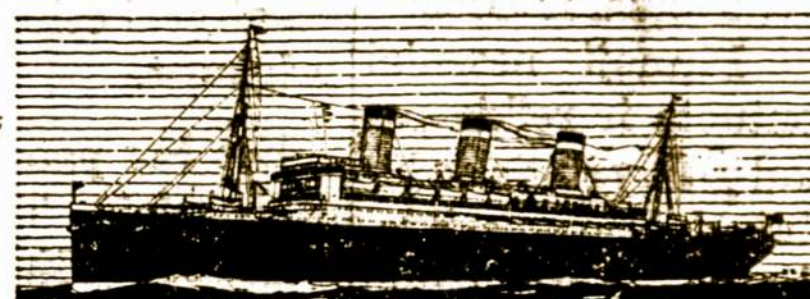
9 BROADWAY, NEW YORK.

Pirmas
Lietuviškas
Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 430 HARDING ST.
Telephone Park 4156

VIENAS METAS LIETUVOJE

Dabar jus galite gautie J. V. Valdžios sertifikatą leidžiant jums but iš Jungtinių Valstybių per šešis mėnesius (su privilegija paligimino dar šešiams mėnesiams), be priskaitymo prie kvotos.

Kuomet jus planuojat kelionę i tėvynę, keliaukit ant vieno iš geriausių J. V. Valdžios laivų:

S. S. LEVIATHAN S. S. GEORGE WASHINGTON
S. S. PRESIDENT HARDING S. S. AMERICA
S. S. PRESIDENT ROOSEVELT S. S. REPUBLIC

Trečia klasa ant šių laivų nėra tarpdėnyse. Švarus, puikus, išvedinti kambariai del 2, 4 arba 6 žmonių; geras valgis; priimnus patarnavimas; didelės dėnys; beno koncertai.

Ištikite J. V. Valdžios laivus pirmiausia.

UNITED STATES LINES,

45 BROADWAY, NEW YORK.

75 STATE STREET,

BOSTON, MASS.

Valdantieji Operatoriai del

UNITED STATES SHIPPING BOARD

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,

406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

PAJIESKOJIMAS.
PAJIESKOJIMAS. Lietuvių Būras prie Foreign Language Information Service, 119 West 41-st Street, New York City, ieško žinių apie Juozą Rush, kuris gyvena 1439 S. 49-th St., Cleoro, Ill. Kas galėtų suteikt tokių žinių, malonėkite pranešt. (1)

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

F. L. L. S.

Kaip prižiūrėti pieną ir pieno produktus namie.

Pienas ir smetona yra maistas, kuris labai greitai susiteršia ir, kadangi daugiausia vartojamas nevirtu, gali but didelis pavojus sveikatai, jeigu nešvariai vartojamas. Pienas, produkuotas naminiam vartojimui užkėse, turi but taip švariai užlaikomas, kaip užlaikomas pirmos klasės pienininkystėje. Pienas bus

daug geresnis ir sveikesnis, jeigu melžiant švarumas bus užlaikytas, jeigu steriliuoti daiktai vartojami, jeigu tuoj pienas išsunktas ir atausintas, reikia vėsiu laiku kyt pieną 50 laipsnių F., arba mažiau, jeigu galima. Svarbu uždengt pieną, kad neprileist mutes, dulkes ir kitus kvapus. Buvo surasta, jog vaikai ant ukių nemėgsta pieno gert todėl, kad nuodua karvės arba tvarto

kvapą arba net ir nešvariu daiktu.

Yra svarbu prižiūrėti pieną, sviestą, ir smetoną. Tas išdėstyta naujame Farmers Bulletin 1373, Care of the Food in the Home, kurį galima gaut ant pareikaalvimo iš United States Department of Agriculture, Washington, D. C.

Kuomet pienas perkamas iš pienininkystės, yra geriausia jį laikyti bonkoje. Reikia pieną tuoj vidun paimit, bonką nuplaut ir padėti į šaldytuvą (refrigerator), kurio vėsimo laipsnis yra 50 sulyg F. Nuplaunant bonką ypatinga atyda turi

but kreipta į bonkos viršų. Mažiausias pakėlimas temperatūros gimdys bakterijas. Suv. Valstijų Agrikultūros Departamentas duoda patarimus kaip namie pasteurizuoti pieną.

Sviestas turi but laikomas šaltai ir uždengtame inde, kas neprileidžia svetimus kvapus. Jeigu sviestas popieriniuose baksuose, gerai sviestą juose laikyti. Kuomet daug sviesto antsyk perkama, pirmiausia reikia nuplaut šaltu vandeniui ir suvyniot į ploną skudurą, kuris buvo pamerkas biskį sudytame vandenyje.

Suris lengvai apipelėja. Apipelėjimas šiek tiek su laikomas, jeigu laikomas šaltoje vietoje ir gerai apvyniotas vaškuota popiera. Minkštas suris turi but laikomas originališkoje popieroje kol naudojamas. Surio kvapas taip atsiduoda, kad geriausia suvyniot, kuomet laikomas arti sviesto, kiušinių ir kito maisto.

Pellagra.

Senesniais laikais, žmonės mažai įdomaudavo sveikata arba žinomais faktais kaslink ligų. Spėjant iš didelės daugumos laiškų, gaunamų Viešo Sveikatos Skyriaus, visuomenė greit pradeda atjaust tą faktą, kad sveikatos ir ligų priežasčių žinojimas yra daug svarbesnis, negu žinojimas daugelio dalykų, mokinamų viešose mokyklose.

Pellagra yra liga gana gerai žinoma nekuriose Suvienytų Valstijų dalyse. Nors gali ir nekuomet netekt matyti tokią ligą, vienok faktai apie ją, jei gerai suprantami, išmoks labai svarbią lekciją, butent, svarbumą sveikatai tinkamo valgio ir pavojus tokio valgio, kuris nors ir užtekintas, bet neturintis kokių nors svarbių reikalingumų.

Pellagra yra žinoma kaip kuno sudėjimo liga. Ji apima visą nervų sistemą, virinimo organus ir odos sudėtį ir gali labai ilgai užsist. Jos susilpninimo pasekmės gali but ilgį invalidizmo metai ar gali užsibaigt proto netekimu.

Pellagra yra seniai žinoma Italijoje, nekuriose senosios Austrijos dalyse ir Rumunijoje, kaip svarbi sveikatos problema ir nebuvo žinoma Suvienytose Valstijose iki prieš penkiolika metų. Ji užpuola abi lytis visuo-

se amžiuose, bet dažniausiai suaugusias moteris, šeimyninkes ir vaikus, ir yra priežastimi įvairių nusilpnėjimų, kurie tulose atsitikimuose veda prie proto netekimo ir didelės mirties dalies.

Nekuriose šalyse, kur ta liga buvo studijuojama, buvo manoma, kad ji paėjo nuo valgyto sugedusių kornų. Ta liga taip staiga pasirodė ir greit išsiplėtė, kad buvo prieita prie tos išvados, jog ta liga yra limpanti. Bet gydytojai atrado, kad nekuriose atsitikimuose žmonės valgė kornus, o kiti mažai arba ir visai, o sirgo ta liga taip, kad užsikrėtimo teorija buvo galutinai priimta.

Ginčai, kurie tuomi sykiu iškilo kartu su išgaščių dėl priežasties ligos plėtojimosi, privertė Viešo Sveikatos Departamentą pradėti tyrimus dėl ligos ypatybės. Pirmiausiai buvo daromi bandymai ant beždžionių ir kitų sutvėrimų, kuriems duodami pagedę kornai, bet tas neprivedė prie ligos. Vėliau buvo bandoma užkrėsti ta liga žmones, kurie tam tikslui pasisiulė. Bet ir tas jokių pasekmių nedavė. Galiausiai dvylikai žmonių pasisiulius, jiems buvo duodamas maistas, toks pat, kokį valgė žmonės pellagra sergant. Už šešių mėnesių pusę tų žmonių apsirgo ta liga. Ir ant galo prieita prie tos išvados, kad netinkamas, neužtekintas maistas, turintis valgis buvo tos ligos priežastis.

Tuomi buvo persitikrinta, kad tinkamu maistu, pellagra su jos pavojingomis pasekmėmis galima sulaikyti ir išgydyti. Bet klausimas kyla "Koks tai tas tinkamas valgis, kuris sulaikys ir išgydys tą ligą?" Tas dar nėra surasta, bet yra žinoma, kad sulaikantieji ir gydantieji elementai randasi šviežiame piene, jautienoje, ir spėjama, kituose, mėsikuose valgiuose, kaip kiaušiniuose. Ant nelaimės, šie valgiai yra brangiųjų tarpe, ir taip žmonėms reikalaujantiems jų daugiau, iš

VEJO MALUNAS.

(Rašo St. Tautaiša).

Vėjagramai iš lietuviškų dirvonų.

Še—Naudokis, Pakšt! Čia per tris dienas buvo gyviej stebuklai, kad jūs žinotumet. Kaip daug žmonių suvažavo ir seimą laikė (ne už uodegos), tai dienomis buvo šviesu, naktimis tamsu ir visur stikliniai burbulai šaipėsi, ir tai taip linksmi, kad net šviesu nuo jų buvo. Kaip tik seimas pasileido, tuojuo ir vėl dienos susilgino su naktimis, ir užstojo senovės atmosfera. Riogso ir vėl viskas kaip ant žydų kapinių, tik kur nekur girdisi stikliniai skambėjimai. Bet tai jau ne praeiti laikai, kada prie tokių skambėjimų už armonikos ir pludo į dausas lietuviškos dainos užėsis, kaip iš užkimšto kamino. Dabar jau bracia, jei nori išgirst lietuviškai dainuojant, tai užsimokėk, ir klausykis kiek į tave telpa. Ak, gaila senovės!

Baltmargė, Miao! Mieliausi mūsų broliai kitados Lietuvoje į šiorus kinkydavo arklius ir taip važiuodavo į jomarkus ir atpuskus, gi dabar jie ir čia prasimanė šiorus, tik jau juos deda ne ant arklių, bet ant krantų prie visokių durpinių, ir patys į juos slepiasi nuo saulės. Sakau, tik jau tie žmonės tai ir keisti! Kaip saulės nėra tai jie jos jieško, o kaip saulės šyptelia, tai jie lenda ir į vandenį (tik gerai, kad ne į verdantį), ir į šiorus, o jau su princalbertais tai ką kalbėt! Jie netik iš princalbertų saulei pasirodžius neriasi, bet ir iš marš-

priežasties neturto yra neprieinami.

Nors visuomet skaitomas kaip brangus valgis, pienas, turintis visas maisto reikmenis, gali but skaitomas pigiu, nežiurint kiek už jį reiktų mokėti. Yra priežasčių, kurios verčia tikėti, kad gali but kitokių valgių, sulaikančių pellagra, kurie būtų pigesni ir tiek pat galingi, o gal ir galingesni. Dėlto Sveikatos Skyriaus tyrinėtojai nesiliauja studijuoti, vis turi viltį, kad kada nors suras tokius, su kurių pagalba bus galima lengviau ir greičiau panaikinti pellagra.

kinių išsintų, jei niudžerzės uodų nebijotų. Aha, tai biskį žmonės!

Kvarkvarburis, Ko? Garbingų lietuvių istoriška kolonija čia nusišė kaip ne lyginant šienelis prieš saulutę. Kitados čia buvo tikras amfiteatras: Čia Gugis ėmė šliubą, čia šeštokas bėgo per sklepą, čia kunigui Saurusačiui italas katarinką grojo, čia automobilis bažnytiniam sklepe numirė, o dabar ką? Nieko neliko! Jei bent kokia italo ožka prie Bruklino tilto sukelia audrą kaip vaikai pamatę burius susirenka į pasveikint (akmenais). Visi buvusieji komedijantai lyg nubarti tik pasieniais slankioja, lyk laukdami kokio tai baisaus rytojaus, lyg gailėdamiesi praeitų laikų lyg tai stebėdamiesi kodėl taip daug juodų karietų bėgioja apie lietuvių namučius, skambindami varpus, ir tais skambinimais mūsų brolius ir seseris gazdina; jei kuris išsigando ir suprato ko reikią, gerai, jei ne, tuojuo veržasi ir svecius ir paskui verčia už vaisės mokėt gyvais pinigais. Teisybė, didelės permainos!

Krak Ford, I... Čia buvo atsiradę žmonės, kurie kėsinosi priešintis Kristaus žodžiams, pasakytiems šventam Petriui: "Pastatyti baznyčią, kurią ir peklos vartai ne pergals". Šitie žmonės mėgino tą baznyčią pergalėti ir pasistatė sau ant dirvonų kitą, bet tiklo neatsiekę subankrutijo su savo baznyčia ir Kristaus pastatyta baznyčia šiadien stovi kaip muros. Tai gyvas stebuklas.

Spieburg, Pakšt. Iš Dievo daleidimo sustojo fabrikai ir išrodo dabar visos aplinkės lyg jurių vidurys. Mat pasidarė oras labai sveikas. Žmonėliai dabar skubina kvėpuot kiek druti, nes kada nors čia padangė apsiniauks kaip rolmėliai pradės debesius leisti iš savo nasrų, nelyginant lyg nabašninkas Demskis iš pypkės. Naudokitės dabar visi proga, nes ji kada nors pasibaigs.

NAUJAS IŠRADIMAS

Deksnio Galinga Mostis, kurios visas pasaulis per šimtus metų laukė, tai jau yra GATAVA!

Deksnio Galinga Mostis yra sudaryta iš visų kraštų pasaulio girių visokių medžių aliejų, šaknių, žolių ir t.t.

Savo galybe sunkiasi per skurą į gyslas ir dirbasi į kraują ir buna žmogaus kune per dešimt dienų, tai tokiu budu išskirsto kraują ir išima visokius skaudėjimus. Kaip tai: Reumatizmą, Rankų, Kojų, Nugaros skaudėjimus, Dusulį, Galvos skaudėjimą, Šaltį, Rankų, Kojų tirpimą ir taip visokius skaudėjimus (tik ne Ronas).

Garsiname visam pasauliui atvirai ir teisingai, už kurias pasaulis liudija ir dėkavoja už jų teisingumą.

Tukstančiai žmonių yra išsigydę, milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso kiek ji pati sveria, sulyg naudotos gydymo. Kaina 57 centai, \$1.50 ir \$3.00 ir 10 centų už persiuntimą.

Reikalauja Agencijų ir Agentų del pardavinėjimo mūsų naujų gyduolių. Rašykite del platesnių informacijų:

Pasargu nuo visokių apgavikų, žiurėkite, kad būtų toks paveikslas ant dėžutės ir toks parašas kaip čia yra.

DEKSNIS OINTMENT CO.

518 Main Street,

Hartford, Conn.

U. S. A.

Štai ką žmonės mums rašo—šimtus tokių laiškų su padėkavonėm aplaikom kasdieną iš visų pasaulio kraštų!

DEKSNIS OINTMENT CO.,

Hartford, Conn.

Gerbiameji Tamistos:—

Aš 53 metų senumo žmogus, turėjau skaudėjimus per 2 metų laiką ir nugaroje. Panaudojus jūsų Galingą Mostį—dabar esu sveikas. Ir mano moteris turėjo šone skaudėjimą, panaudojus kelis sykus Deksnio Galingą Mostį, dabar yra tikrai sveika. Velinam kiekvienam Deksnio Galingą Mostį.

Su aukšta pagarba,

Joseph Bogutski,

553 E. Main st., Plymouth, Pa.

DEKSNIS OINTMENT CO.,

Hartford, Conn.

Garbus Tamista:—

Tariu širdingai ačiū už jūsų naują išradimą, kuris man suteikė sveikatą. Aš 65 metų amžiaus moteris, turėjau reumatizmą per 17 metų, buvau pas visokius gydytojus ir naudojau visokias gyduoles kas ką tik sakė, bet niekas negelbėjo. Pasipirkau ju-

sų Galingą Mostį nuo vietinio agento, tik panaudojau 7 sykus ir tapau tikrai sveika. Ir tariu ačiū už jūsų gyduolių naudingumą.

Su pagarba,

Anna Navietsky,

14 Stark st., Pittston, Pa.

DEKSNIS OINTMENT CO.,

Hartford, Conn.

Guodotini Tamistos:—

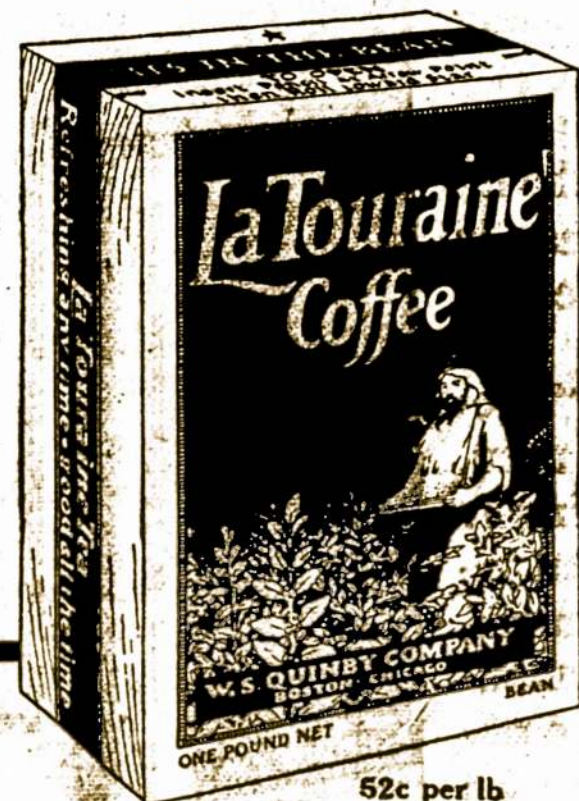
Turėjau Reumatizmą per ilgus metus, buvau bandęs visokias gyduoles, bet pasekmių neturėjau. Išgirdęs nuo žmonių pagyrimą apie jūsų Galingą Mostį, parsitraukęs panaudojau savaitę laiko. Dabar suvis esu sveikas ir tariu labai ačiū už jūsų gyduolių teisingumą.

Dar aš prisiunčiu jums \$3.20 del 2-jų dėžučių Deksnio Galingos Mosties po \$1.50, nes aš siūsiu savo dėdei į Europą šitas stebėtinąs gyduoles. Meldžiu kaip greičiau atsist.

Su aukšta pagarba,

Tony Varano,

352 Arch st., New Britain, Conn.

"It's the Bean"
"TAI YRA PUPA"

JUMS
PATARTINA
PASIRINKT
GERIAUSIA

Ant Jūsų pardavėjo lentynų
—paklausk jo!

W. S. Quinby Company, 291 Atlantic Ave., Boston, Mass.

"It's the Leaf"
"TAI YRA LAPAS"

VIETOS ŽINIOS.

Lenkas skundė lietuvių. Lenkas, Jonas Szutowicz skundė teisman Oną Pocevičiūtę, kuri buvo davus jam prizadą tekėt už jo, bet kiek palaukus, susituokė su lietuviu, Stasiu Ainingiu. Už suvylimą Szutowicz reikalavo atlyginimo \$2000. Pocevičiūtė-Ainingienė teisme pasakė: "Aš niekad už Szutowicz'o nebučia tekėjusi, viena dėlto, kad jis fiziškai netikęs, o antra, ir negalėjau tekėt už jo, kadangi jis lenkas, o aš lietuvi". Teismas paliepė gražumu susitaikyt ir bylą panaikino. Lenkas nieko nelaimėjo.

Iškilmingos laidotuvės. Marė Adomaičiūtė, kuri aną utarninką prigėrė Quinsigamond ežere, tapo iškilmingai palaidota praėjusioje pėtnyčioje, su bažnytinėmis apeigomis lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje. Laidotuvių apeigas atliko kunigas Longinas Kavaliuskas. Į kapus palydėjo ir ten amžinai užkasė graborius Juozas Dirsas.

Ar jau visi prisirengę? Dėdėi ekskursija į ALTS. Naujos Anglijos Apskricio išvažiavimą, kuris įvyks atėnancioje pėtnyčioje, į Framingham, Mass., kiek girdėjome, yra galutinai priruošta. Ekskursijos "Busas" išėis nuo Aušrelės kambario apie pusę dešimtos ryto valandos. Kelionė į ten ir atgal vienas doliaris. Kas neturi kelionės bilieto, privalo kuogreičiausia jį pasirūpinti iš laiko ir pėtnyčios rytą but vietoje laiku. Ar jau visi prisirengę? Rep.

Aušrelės mokyklos vaikų išvažiavimas įvyks 19 dieną Liepos Lake Park Play Grounds darže. Aušrelės valdyba kviečia kuodaugiasia vaikų ir jų tėvų ateiti į susirinkimą šiam tikslui, kuris įvyks 8 dieną Liepos, Aušrelės kambaryje, 8 valandą vakare. Susirinkimas yra svarbus, tad būtina nepamirškite jame dalyvauti, nes bus aptariama visi Aušrelės mokyklos vaikų išvažiavimo reikalai.

Aušrelės valdyba.

Vyras "namų galva". V. Piktelis, turįs krautuvę prie Lamartine ir Washington gatvių, buvo statytas prieš teismą už prilaikymą namuose degtinės, kurios alvjo pati kam ten pardavusi. Piktelis teisinosi nieko nežinojimu apie savo pačios "kupčiavimą", bet teisėjas Dillon atėrė jam: "Vyras yra namų galva, ir kuomet jis savo pačiai leidžia namuose laikyt degtinę, jis ima ant savęs atsakomybę". Ir nubaudė Pikelį šimtu doliarų.

Laimingai nupulė. Dviejų metų amžiaus S. Pamusevič, nupulė 40 pėdų žemyn, nuo užpakalinių "porčių", prie Sigel gatvės, ir ne užsimušė. Pašauktas daktaras jį apžiūrėjo ir pripažino vaiką netik kad nesusižeidusiu, bet net ir nieko neužsigavusiu.

Vėl pabėgo. Iš Worcesterio State sanatorijos pabėgo trys moterys ligonės, praėjusios subatos vakare. Niekas nežino kokių būdu jos gavosi iš ligonbučio rubežių nęgi kur jos dingo. Kaip ten nebutų, visgi kaskart ligoniniai tankiau iš ligonbučių pabėga, ir į tai kaskart atydos turbūt mažiau kreipiamas. Dabar pabėgusiomis yra: Gladys Hardy, Marė Griffin ir Ona McDonnell.

Išsilaužė koją. Būris berniokų Vernon Hill parkelyje susitarė duot 25c. tam, kuris užsiluogs iki viršunei vėliavos driaučiaus, ir galva palytės driaučiaus bėgė. Jokubas Sweeney sutiko laimėt 25c. ir driaučium užsiluogęs palytėjo bėgė, ir pradėjo leistis žemyn, kaip tuomkart sulinko driaučius ir jam parsijėjo nupult; puldamas jis išsilaužė kairę koją.

Turi viltį ilgai dirbt. Praėjusioje nedėlioje, C. W. Eldridge šventė 93 metų savo amžiaus sukaktuves. Susirinkusiems jį pasveikint svečiams jis papasakojo savo praeitį, pasisakė, jog nuo dvidešimties metų dirba vienoje firmoje ir išreikšė viltį, jog ten pat jis dirbs dar per daug metų. Jis yra skatas, dalyvavo civiliškoje karėje Suvienytose Valstijose ir per daug metų tarnavo kaip jureivis ant kariškų ir pervažos laivų.

Sugriuvo namai. Prie Harding ir Harrison gatvių sugriuvo taisomi namai, kuriems griuvant, Izrael Tucker, tuose namuose gyvenęs, tapo užmuštas ir kitas ten pat gyvenęs Abraham Wiseman pavojingai sužeistas. Našlė Tucker dabar patraukė teisman namų savininką Epsteina, reikalaujama \$20,000 atlyginimo už žuvusį jos vyrą, gi Wiseman už jos vyro sužeidimą tame pat teisme reikalauja atlyginimo \$5000.

Žiurkė užpuolė vaiką. M. Georgienė, gyv. po No. 7 prie E. Worcester gatvės, iš miegų vidurnaktyje prabudus išgirdo kitame kambaryje savo mažojo Antanuko nepaprastą verksmą. Pakilusi nuėjo persitikrinti kam priežastis, ir kuomet užsidėgė žiburį, iš vygės išsoko didelė žiurkė. Prisiartinusi vaiką rado kruviną; jo lupos ir nosis žiurkės apdraskyta ir sukanđžiota.

Prasti svečiai. Pas M. Bučinską (90 Ward gatvė), J. Sebogą (bene Sapięga—53 Laffayette gatvė) ir Silvestrą Balčiūną (58 Cutler gatvė) viešėjo svečiai. Buvo tai prasti svečiai, nes patys susijieškoję septynis gorčius degtinės, išsigabeno savo radinį, kartu ir šeimyninkus...

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čėverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados, visokios rūšies čėverykus, kaip vyriškų, moteriškų, mergaičių ir vaikučių. Tik ateikit patįs persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas ledinis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna.

KETVIRTAS METINIS

PIKNIKAS

Rengia A. L. T. Šandaros N. Anglijos Apskritis

WAUSHAKUM PARK, FRAMINGHAM, MASS.
PĖTNYČIOJ, LIEPOS-JULY 4 D., 1924

Vieta ant ežero kranto, yra puiki salė, kaip 1 val. po pietų pradės griežt JONO DIRVĖLIO ORKESTRA iš Worcesterio; galima laiveliuose plaukioti, yra pieva žaislams, J. Černius trauks viso pikniko paveikslius, bus skanių valgių ir gėrimų. Muzikali programa vadovaus Dirvelis, dainuos "Gabi-jos" vyrų kvartetas iš So. Bostono ir "Aušrelės" specialė grupė iš Worcesterio. Kalbės A. Tuly, A. Ivas ir N. Rastenis, vakare bus rodomi krutami paveiksliai ir "fire works".
SPECIAL KARAI išėis iš So. Bostono 10 val. ryte nuo Broadway (sustos tarpe Pašto ir Federal Banko). Pirkite bilietus iš anksto pas sandariečius ir "Sandaroje".
SPECIAL (buseliai išėis iš Worcesterio, nuo 12½ Millbury Street. Pirkite bilietus iš anksto pas Z. Jušką ir kitus sandariečius.
PASARGA: Iš Bostono reikia imt karus nuo Park Square. Framingham-Worcester ir išlipt Framingham ir Hollis St.; iš Worcesterio imt Boston karus, taipgi važiuot reikia iki paskirtos vietos. Šiame išvažiavime šoks "DIEVO RAGUČIO" šoki, iš operos "Eglė Žalčių Karalienė".

Sokikės: O. Raliutė, A. Kontrimiūtė, J. Koriniūtė, M. Senukevičiūtė. Pianu akompanuos. A. Britenaitė.

Parsiduoda Namai—Farmos!

FARMA 77 akrų žemės ir geros derlingos, dideli šodas, 10 karvių, 2 arkliai, visi įrankiai, netoli nuo strytkario, 7 mailos iki Worcesterio. Kaina \$7000 arba mainisiu.
NAMAS 3 šeimynų su visais įtaisymais, arti Belmont st.; mainysiu ant faromos.
13 AKRŲ žemės, šale Worcesterio, didžiausia vieta dėl gyvenimo, namas 7 ruimų, banė vištinkas, šodas. Kaina \$7300.
MIŠKAS dėl kirtimo šale Greenwood st., kas manote biznavot iš malkų, yra keliolika šimtų kordų.
NAMAS šale Hamilton st. su visais įtaisymais. Kaina \$9600.
DVEJI NAMAI po vieną šeimyną prie Main st., Cherry Valley, su elektros, miesto vanduo, bane vištinkas, 6 ovelės. Kaina \$4500.
TENEMENTAS ant randos 6 ruimų, su visais įtaisymais, randa \$30. Štoras dėl gero kriaučiaus, gera vieta pasipinigaut.

JONAS BUROKAS,
Notarijušas ir Agentas,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA STUBOS DAIKTAI. Du ruimai ir kuknė, gerai įrengta, gera proga jaunai porai eit ir gyvent. Parsiduoda pigiai. Kreipkitės pas:—

PRANAS KAZALUPSKIS,
11 Meade st., 2 lubos, Worcesteryje.

Extra, Extra, Bargenas!

Kam reikia ukės ar dvaro, tai imk šita, busi tikrai užganėdintas, 338 akrų geros žemės, 80 akrų girios ir 30 akrų ganyklos; šodas jaunas 25 akrų plotas; kornų 15 akrų, avių 30 akrų, rugių 2 akrų, bulvių 30 akrų, kviečių 60 akrų, šieno 30 akrų, dobių 36 akrų ir kiemui 20 akrų. Melžimų karvių 20, nemelžiamų 30, keturi arkilai, 25 avys, 40 kiaulių, 17 žasų, 12 ančių, 150 vištų. Stuba mūrinė 11 kambarių ir sklepas, 2 banės 40x80 pėdų, su beismentais ir sailas, 5 mažesnės banės, tik 1 mailė į miestą Pentwater, cementinis kelias, masinos ir padargai "kokių tik reikia; trakterius laukams dirbt, viskas kaip tiktai stovi už \$25,000.00, įmokėt \$15,000, arba po \$75.00 už akrą su viskuom. Šita didžioji ukė neša kasdien po \$36.36. Taipgi turime daugybę visokių bargainių ukų, kurias parduodam labai pigiai, arba ir mainom ant miesto namų. Klauskite—

P. D. ANDREKUS,
PENTWATER, MICH.

ANT RANDOS.

ANT RANDOS. Didelė krautuvė su trimis ruimais gyvenimui, prie naujos lietuviškos moksloinės. Kreipkitės pas:—
SAMUEL H. CHASE,
910 Slater Bldg., Tel. Park 7717

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglus ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 Harding St. Worcesterij.
Tel. Parp 4156.

PAJIESKOJIMAI.

PAJIESKAU vieno arba dviejų draugų, kurie norėtų su manim važiuot į Kaliforniją su mano automobilium. Jeigu rastusi ukvatinkai, meldžiu susinešt per laiška arba ypatisškai.

ALEX BELVİK,
R.F.D. BOX 40, Rutland, Mass.
(26—27)

PAJIESKAU savo dėdės Stasio Štreimiko, paeina iš Ambrazovo, Kalvarijos apskrčio. Keturiadesimt metų kaip Amerikoje. Seniau gyveno Mahanoy City, Pa. Jis pats lai atsiskaik arba pažįstamųjų meldžiu pranešt.

Liudvikas Štreimikis,
131½ Mendon st., Worcester, Mass.

PAJIESKAU Prano Deveikio, paeina iš Ambročių kaimo, Kauno apskrčio. Jis pats arba pažįstami malonėkite pranešt apie jį po šiom adresu.

A. K. Wheelwright, Mass.
BOX 50,

PRANĖSIMAS!

NAUJAS LEDINIS. Jokubas Saulėnas veža ledus, gerai patarnauja. Taipgi perkrausto žmones, atveža malkas ir anglus.
JOKUBAS SAULĖNAS,
8 Foyle Street, Worcester, Mass.

GERA PROGA PRATURTET. Parsiduoda valgyklė ir keptuvė, pramonė stovi viduryje miesto, išdirbta per kelis metus. Jeigos per metus apie \$50,000. Jeigu manysį pikt, visas informacijas gausi

AMERIKOS LIETUVIO OFISE,
15 Millbury Street.

I LIETUVA
WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg—Southampton.
Išplaukimai kas subata. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE
WHITE STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Southampton—Cherbourg—Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp.
Zeeland & Gothland (3-čia klasa)
N. Y.—Plymouth—Cherbourg—Belgenland & Lapland.
Visos uždarutos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

Farmos ir Stubos Ant Pardavimo!

Kas nori pikt arba parduot stubą ar farmą arba sumai nyt stubą su farma aš tamistoms patarnausiu tame reikale. Šiuom laiku turiu kelias gerų farmų už žemą kainą. Ateikite pas mane, o aš jus nuvešiu parodyt įvairaus didumo ukų (farmų).

Agency J. P. Vaitkus,
201 Millbury St. Worcesterij
Telefonas Park 7786.

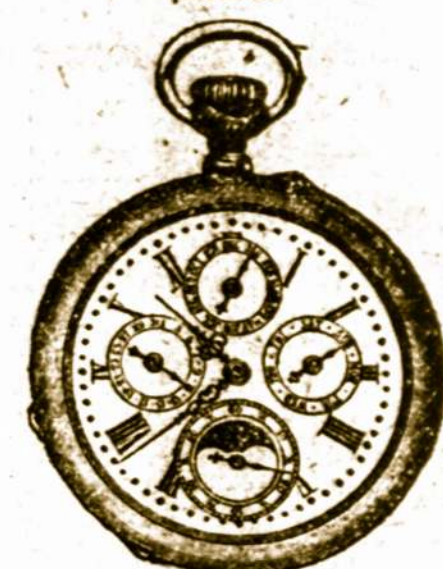

NEW YORK HAMBURG
United American Lines
(HARRIMAN LINE)
Joint Service with
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausias
Kelias į Visas Dalis
LIETUVOS!

Išplaukimai kas savaitę mūsų laivuose de luxe:
Resolute, Reliance, Albert Ballin, Deutschland su I, II, ir III klasos pasazierais ir laivai:
"Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia ir Westphalia, su II ir III klasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, geros aplinkybės.
United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover St. Boston, Mass.
arba kiti įgalioti agentai.

Stebėtinai Importuotas Kalendorinis laikrodinis.

Kaina dabar nužeminta iki \$6.35.

Parodo 12 metų mėnesius, 7 savaitės dienas, 31 mėnesio dienas, mėnesių permainas, valandas, minutes ir sekundas. Gerai rodo laiką ir yra gražiai padirbtas oksiduoto metalo. Yra laikrodinis, kurį kiekvienas pagirs, geršis, ir iš kurio jūs didžiūositės. Yra vertas daug daugiau.

NESIUSKITE PINIGŲ. Tik prisijuskit mums vardą ir antrašą, mes užmokėsime persiuntimą. Užmokėsit tik \$6.35 pašto ir priėmimo laiko. Pinigai sugrąžinami, jei nepatinka.

KAMAR NOVELTY CO. Dept. 415,
851—44-th St., Brooklyn, N. Y.

Ar Kenčiat Nuo Vidurių Nesmagumo ir Nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies ligą arba apendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jei norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintelė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus ir numalšina vėnimą laike neštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gauti bile aptiekoje.

Pepsinic Seltzer Company.

Naujas Lietuvis Graborius

JUOZAS J. DIRSA

Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jus draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.

Nuo rugpjūčio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

SMAGIAUSI "BATHING" SIUTAI!!

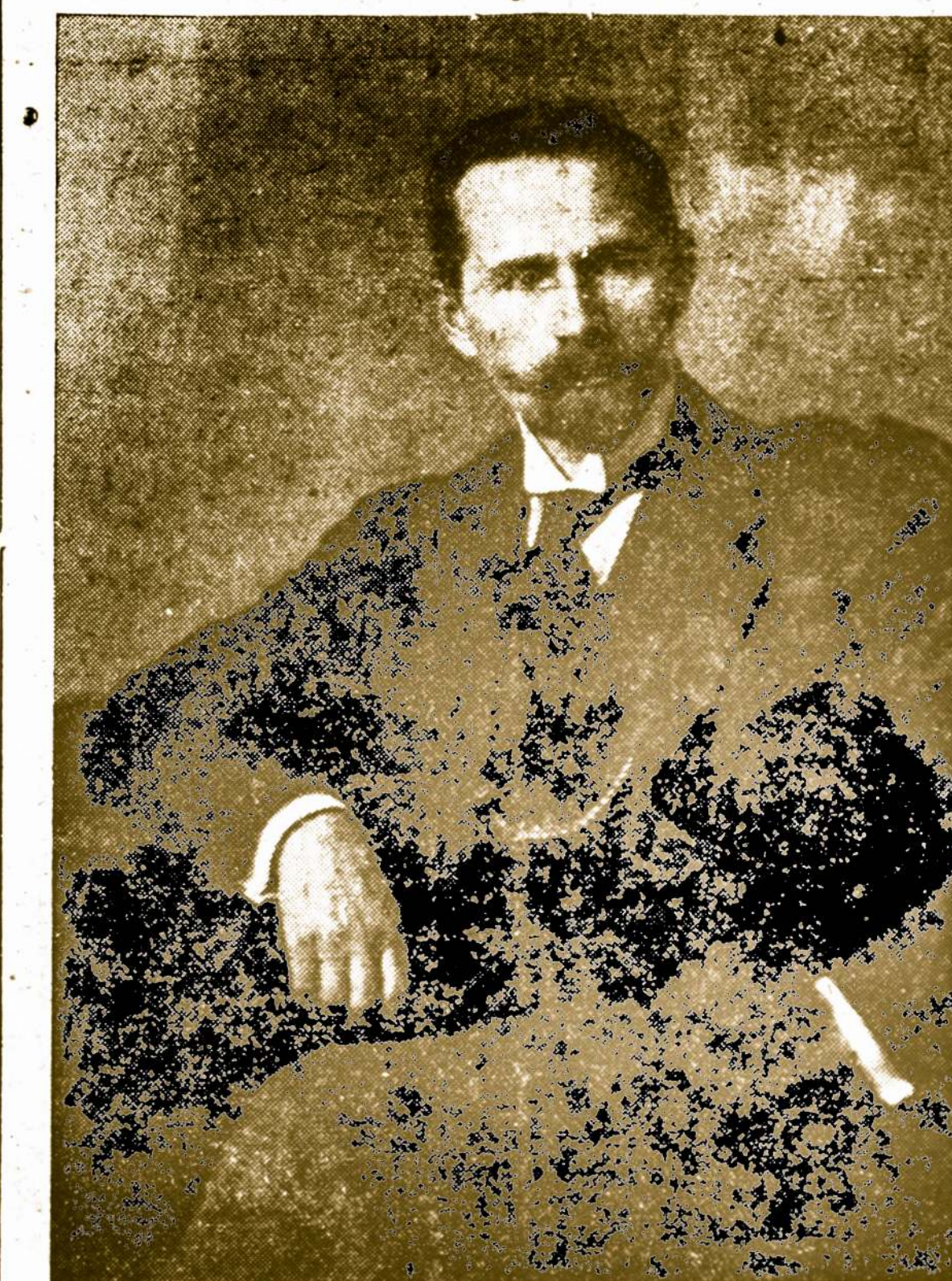
Šiandien Worcesterio lietuviai turi gražiausias maudynes ant "leikų," todėl jiems reikalingi ir "BATHING SIUTAI." Kaip tik dabar darau didelius nu-piginimus ant "Bathing Siutų."

Užlaikau visokių "bathing siutų" "shoe:" Vyrams, Moterims ir Vaikams; Moterims "Dresų" "House Dresų" Mergaitėms "Dresų" ir Andarokų. "Shoe" visokių kainų ir taipgi turiu daugiau visokių kitokių reikmenų, todėl prašome atsilankyti ir persitikrint, o pamatysite, kad pas mūs parsiduoda prekės daug pigiau negu kur kitur!

A. J. KATKAUSKAS,
DRY GOODS STORE,

372 MILLBURY STREET, (25—31) WORCESTER, MASS.

ANTANAS SMETONA

Antanas Smetona būvusis pirminis Lietuvos Respublikos prezidentas, dabar universiteto profesorius. Šiemet Lietuvos Tarptautinio Banko akcininkų suvažiavime gerb. Smetona tapo išrinktas to banko direktoriu skaičium. Gerb. Smetona yra juristas, prieš karą dirbęs dideliame valdiškame banke. Todėl jam bankiniai reikalai gerai žinomi.
L. Tarptautinis Bankas yra įsteigtas Lietuvių Prekybos B-vės kapitalu.

LITHUANIAN SALES CORP.
366 WEST BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.